

SOLI DEO GLORIA

Solas

číslo 27

leto 2015

poznáte pravdu

... a pravda vás vyslobodí.

Ján 8:32

Hľad' na Pána v pevnej viere!

Hľad' na Pána v pevnej viere v každej ťarche úzkosti,
vezmi pomoc, ktorú núka: z bied a súžby vyproští!

*Zbor: Vzdávaj Bohu vrúcnu chválu: milosť v Kristu zjavil nám,
Veleb lásku veľkú, stálu, že ťa vedie k výšinám.*

Zostaň verný v ohni skúšok, zober vdľačne žitia kríž! –
márne budú zvody sveta, keď sa Bohu zasvätiš!

Zbor:

Zostaň verný v ohni skúšok! v ňom sa tvoj duch pripraví
s Pánom svojim začať cestu, ktorá vedie do slávy.

Zbor:

Zostaň verný v ohni skúšok! Oheň zlato neskaží,
v ňom si musia vieru skúšať praví Boží víťazi.

Zbor:

Zostaň verný v ohni skúšok! To je diel tvoj na zemi
a keď Pán sa zjaví v sláve, On ťa vencom odmení.

Zbor:

*Spevník Duchovné piesne, Nitra 1987, pieseň č. 250.
Publikované s láskavým súhlasom zostavovateľa spevníka.*

obsah

Poznáte pravdu a pravda... ..	2	Boh – teraz a navždy.....	30
Odsúdenie náboženských ľudí.....	7	Úvaha o pravde, viere, skutkoch... ..	36
Nadovšetko si stráž svoje srdce.....	14	Odpúšťať a prijímať odpustenie	40
Uveril Bohu a počítalo sa mu to... ..	18	Kto prijal jeho svedectvo... ..	42
Kristus je jediný liek... ..	26	Ty chod'.....	46

Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí

Zastavme sa pri tejto mocnej a koncentrovanej výpovedi Pána Ježiša, ktorú nachádzame zapísanú v Evanjeliu Jána 8:32. Zamyslime sa nad poznaním, ktoré je poznaním pravdy, zamyslime sa nad pravdou ako takou a preskúmajme, o akom vyslobodení sa tu hovorí, z čoho a ako nás môže a aká pravda vyslobodiť.

Poznanie pravdy

Medzi pontským Pilátom a Pánom Ježišom sa udial zvláštny rozhovor, keď bol Ježiš krivo obvinený a predvedený pred Piláta (Ján 18). Pán Ježiš prehlásil ohromujúce svedectvo (Ján 18:37): *„Ja som sa nato narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal pravde svedectvo.“* Pilátova reakcia je pozoruhodná, hovorí: *„Čo je pravda?“* Je to veľká a dôležitá otázka: Čo je pravda? Akurát, že Pilát ju položil spôsobom, z ktorého znie skepsa až sarkazmus, spôsobom rečníckej otázky, spôsobom, v ktorom vlastne vyznáva, že pravdu nemožno spoznať. Vyzrazilo to z neho skoro ako povzdych zúfalstva. Pred ním stojí ten, ktorý zvestuje pravdu, činí pravdu a sám je Pravdou, a Pilát si zúfa: Čo je pravda? Kde je pravda, kde a ako ju nájsť? Môžeme poznať pravdu? Jeden hovorí to, druhý hovorí tamto, ale akú máme istotu, že nájdeme a spoznáme úplnú (celú a absolútnu) pravdu? Ľudia, odkedy bolo ľudstvo ľudstvom, si kládli túto otázku, a mnohí sa pýtajú aj dnes: „Existuje absolútna, objektívna pravda? Ak existuje, môže ju človek nájsť, odhaliť? Môže ju objaviť? Keď pravdu objaví, môže mať istotu, že je to naozaj pravda?“

Žijeme v ére postmodernity a relativizmu, kedy sa pravda veľmi nenosí. O pravde sa hovorí ako o niečom sub-

jektívnom: Pre teba je toto pravda, pre mňa platí iná pravda. Každý máme svoju (subjektívnu) pravdu. Ak si spokojný so svojou pravdou a funguje ti, tak sa tomu teším, ale ja mám svoju vlastnú pravdu. Doprajme každému slobodu mať svoju pravdu a nejakou všeobecne platnou pravdou, nezávislou od človeka a jeho subjektívneho názoru (objektívnu pravdou), sa netrápme a nezaoberaťme, nepotrebuje ju, stačí nám tá naša, subjektívna. Podobne ako s pravdou je to aj s morálkou a hodnotami. To je charakteristické pre súčasný svet a spoločnosť, v ktorej žijeme. Absolútne štandardy sa nenesia, sú tabu.

Napriek tomu človeka zaujíma poznanie pravdy. Chceme spoznať, ako funguje príroda, vesmír, ľudské telo, chceme tieto poznatky využiť pre skvalitnenie nášho života. Zaujíma nás aj, ako funguje ekonomika a ľudská spoločnosť, aká je história národov. Zaujíma nás dokonca, ako vznikol vesmír a život. Niekedy alebo niektorých z nás zaujíma aj to, či je tento život všetko, čo tu je, či je niečo aj po smrti a aký zmysel má naša existencia. Teda nás zaujímajú pomerne veľké pravdy o nás samých a o svete okolo nás.

Pomerne rýchlo zistíme, že sami nedokážeme všetko preskúmať a vybrať, a tak sa do veľkej miery v otázkach

poznania spoliehame na vedcov, historikov, filozofov. Tiež pomerne rýchlo zistíme, že mnohí historici a filozofi sa v názoroch rozchádzajú a že vo vede sa mnohé vedecké poznanie (formulované pomocou teórií) často reviduje, prehodnocuje a nahrádza novším, modernejším poznáním. Teda ľudské poznávanie je veľmi náročné a nákladné, napreduje len určitým tempom a ľudské poznanie má svoje hranice a obmedzenia. Niektoré z tých obmedzení sú principiálne. Napríklad nedokážeme vedeckými metódami preskúmať pôvod vesmíru alebo života, pretože sme nepozorovali jeho vznik (a ani dejinný vývoj) empiricky, a už ani nemôžeme, pretože ani pozorovanie, ani meranie nedokážeme realizovať dozadu v čase. Keď tomuto porozumieme, začneme si klásť otázku, či vôbec a ako môžeme spoznať pravdu o pôvode človeka a vesmíru. A sme späť pri tej pálčivej ľudskej otázke: Čo je pravda?

Je tu niekto, kto si nárokuje nesmierne veľkú požiadavku, že na túto otázku dokáže odpovedať, že pravdu dokáže zjaviť ľuďom, aby ju mohli poznať, a že to bude pravda úplná, celá, absolútna a objektívna. Je to Pán Ježiš Kristus, kto túto odpoveď dáva, a dal ju aj Pilátovi. Tá odpoveď je priama a jednoduchá. Pán Ježiš hovorí (Ján 18:37): „*Ja som sa nato narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal pravde svedectvo.*“ Pán Ježiš dokáže pravde vydať svedectvo preto, lebo pozná celú pravdu. Celú pravdu pozná preto, lebo on sám je tou pravdou. Pri inej príležitosti vyslovil takéto mocné vyhlásenie a svedectvo o sebe samom (Ján 14:6): „*Ja som Cesta i Pravda i Život.*“ Predstavte si človeka, ktorý je z mäsa a kostí, a tvrdí o sebe, že

je Cesta, že je Pravda a že je Život. Ešte by sme možno pochopili, že je Cesta, teda, že nás niekam chce doviest', byť nám vodcom. Ale ako môže byť Životom a Pravdou? Položil znamienko rovnosti medzi seba ako osobu a pravdu. Stotožnil sa existenčne s pravdou. Položil znamienko totožnosti medzi seba ako osobu a život. To môže urobiť len niekto, kto je zdrojom pravdy a zdrojom života, teda len sám Boh.

Ak jestvuje totožnosť medzi Pánom Ježišom ako osobou a pravdou ako takou, potom to má veľký dôsledok: *Spoznať osobu Pána Ježiša znamená spoznať pravdu.* Ak máme spoznať pravdu, musíme spoznať osobu a dielo Pána Ježiša Krista.

Ďalšie veľmi radikálne slová čítame na začiatku Evanjelia podľa Jána (Ján 1:1-4): „*Na počiatku bolo Slovo a to Slovo bolo u Boha a to Slovo bol Boh. Ten, to Slovo bolo na počiatku u Boha. Všetko povstalo skrze neho, a bez neho nepovstalo ani jedno z toho, čo povstalo. V ňom bol život, a ten život bol svetlom ľudí.*“ Na počiatku bolo Slovo. To Slovo nevzniklo na počiatku, nestalo sa na počiatku, ono už bolo na počiatku. A to Slovo bol Boh. Toto slovo na počiatku obsahuje celé poznanie, celú vedomosť, aká existuje, celú objektívnu, absolútnu a neomylnú pravdu, a navyše je živé, je to bytosť a osoba, má plnosť božích atribútov, toho Boha, ktorý je večný, nemá počiatok, nemá prvotnú príčinu, ktorá by ho zapríčinila, má všetku moc a všetko činí svojím slovom, stvorí takto všetko, čo existuje. Aká mocná a ohromujúca výpoveď je zahrnutá v pár slovách. „To slovo bolo u Boha a to slovo bolo Boh“ jasne ukazuje, že Pán Ježiš ako Boží

Syn je rovnako božskej prirodzenosti/ podstaty ako sám Otec, ktorý ho splodil vo večnosti, z ktorého pochádza a u ktorého bol odvždy. Je zdrojom života rovnako, ako je zdrojom života Otec. Len Boh má život sám v sebe, a živý bude len ten (zo stvorenstva), komu Boh život dá (vdýchne).

A nasleduje ďalšia obrovská výpoveď (Ján 1:14): „*A on, to Slovo sa stalo telom a stánilo medzi nami...*“ To večné slovo sa stalo telom, prišlo medzi nás zemských ľudí, aby medzi nami prebývalo, aby nám prinieslo milosť a pravdu. Boží jednorodný Syn sa stal Synom človeka (človekom). Stalo sa tak kvôli nám, aby sme z toho mohli prijať úžitok, aby sme mohli spoznať pravdu a byť vyslobodení.

Poznanie pravdy v osobe Pána Ježiša a poznanie Slova, ktoré sa stalo telom

Spoznať pravdu v osobe Pána Ježiša, spoznať Slovo, ktoré sa stalo telom, môžeme zo zapísaného Božieho slova, pretože Božie slovo je pravdivé (Ján 17:17): „... *Tvoje slovo je pravda*“ a bolo nám dochované rýdze ako zapísané slovo (Židom 1:1). Z evanjelií sa dozvedáme, ako sa Slovo stalo telom. Poznávame osobu Pána Ježiša, jeho život a dielo vykúpenia. Z Božieho slova spoznávame, že:

- a) Pán Ježiš bol splodený z Božieho Ducha a narodil sa zo ženy panny,
- b) je mu predpovedané, že bude po narodení Synom Najvyššieho (nie synom Jozefa),
- c) Boh Otec o ňom osvedčuje z neba, že je to jeho Syn,
- d) Satan, ktorému je do času daná moc nad týmto svetom, vie, že človek Ježiš je Božím Synom, a dá si v po-

- kúšaní na púšti veľkú námahu, aby ho zvedol a zmaril Boží plán,
- e) Pán Ježiš už ako 12-ročný vyučuje ako ten, kto má moc, a nie ako ten, kto má len ľudskú múdrosť, a svedčil, že jeho otcem je Boh, a nie Jozef,
- f) Pán Ježiš prišiel, aby slúžil, a nie, aby mu bolo slúžené, prišiel zachrániť, nie odsúdiť,
- g) činil divy a zázraky, o ktorých svedkovia vedeli, že sú od Boha; svedčil o sebe, že je Boží Syn; hovoril Otcove slová; činil Otcove skutky,
- h) Ježiš musel ako nevinný Baránok Boží zomrieť na kríži, čo aj dobrovoľne a poslušne podstúpil,
- i) vstal z mŕtvych mocou Ducha na tretí deň, podľa Písem,
- j) 40 dní po vzkriesení sa ukazoval v oslávenom tele učeníkom,
- k) bol vzatý hore do Božej slávy k Otcovi, žije.

To všetko sa udialo podľa Božieho plánu spásy, bolo prorocky predpovedané a zapísané, a preto Božie slovo hovorí, že sa to udialo podľa Písem. Teraz už rozumieme tomu textu, ktorý hovorí: „*To Slovo sa stalo telom, prebývalo medzi nami.*“ Je to pravda, ktorú môžeme poznať, rozumieť jej a veriť jej.

No dobre, ale čo s tým? Aj výrok, že jahoda je červená, je pravda, ale aký to má dopad na ľudský život? Pravda o Ježišovi Kristovi a fakt, že On je Pravda, má obrovský dopad na ľudský život. Má závažný existenčný dopad a má závažný praktický dopad. Je to pravda, ktorá človeka vyslobodí.

Poznanie pravdy, ktorá oslobodí človeka

Pravda (absolútna a objektívna) teda existuje, je ňou Kristus ako osoba a je

ňou Božie slovo ako zapísaná, zjavená pravda. Táto pravda je takto prístupná, nie je ukrytá, ani nie je k nej zamedzený prístup. Chceš poznať Pravdu? Môžeš ju spoznať, je ti k dispozícii. Nie je ďaleko od nikoho z nás. Teraz už teda vieme, čo je pravda a ako ju môžeme spoznať. Otázkou ale zostáva, ako a od čoho nás má vyslobodiť? Či predsa nie som ako človek slobodný? Či nemám slobodnú vôľu? Či sa nemôžem slobodne rozhodovať a slobodne činiť, čo sa mi len zapáči? Môžem to alebo tamto urobiť, alebo neurobiť. Môžem to alebo tamto povedať, alebo nepovedať. Môžem v srdci zaujať, alebo nezaujať taký alebo onaký postoj. Môžem mať taký cit, alebo aj nemať, voči tomu a voči tamtomu. Nie som úplne slobodný? Nemám slobodnú vôľu?

Skúsím to, ako to s tou našou slobodnou vôľou je, ilustrovať, zobraziť. Predstavte si človeka, väzňa, ktorý bol prichytený, spravodlivo odsúdený a sedí v cele. Tá cela má 3-krát 2 metre, je tam jedna posteľ, v rohu je WC. A ten človek, väzeň, je šťastný, že je slobodný. Môže si slobodne zvoliť, či si sadne na posteľ, alebo si na ňu ľahne. Môže ísť na WC, kedykoľvek sa mu zachce, môže urobiť 3 kroky tam a 3 kroky naspäť, alebo nemusí. Je to absurdný až parodický obraz o ľudskej slobodnej vôli, ale je výstižný. Skúsím iný. Predstavte si muža, alkoholika. Každý deň sa utvrdzuje v tom, že má slobodnú vôľu zvoliť si, že sa neopije, alebo zvoliť si slobodne si vypiť a opit' sa. A každý deň sa opije, je agresívny a zlý na manželku a deti, pobije sa v krčme. Je naozaj slobodný?

Takýchto príkladov by sme mohli predložiť veľa. Ale nezostaňme len pri

ľudských príkladoch a ilustráciách. Pozrime sa, čo zjavuje Božie slovo o ľudskej slobodnej vôli. Je slobodná iba do určitej miery. A to, čím je obmedzená, je, že nemá slobodu nezhréšiť. Ľudská slobodná vôľa neslobodne pracuje pre hriech, ktorému slúži, ktorý je jej pánom. Človek je sluhom, otrokom hriechu, a nie je v jeho moci to zmeniť (Ján 8:34): „Každý, kto činí hriech, je otrokom hriechu.“ Otrokom či sluha má svojho pána a nie je slobodný činiť svoju vôľu preto, lebo musí činiť vôľu svojho pána. O nás ľuďoch (ak alebo kým nie sme vykúpení) bez výnimky platí, že naším pánom je hriech. My 24 hodín denne pracujeme pre tohto pána. Všetci ľudia zhréšili, nikto na tejto zemi nie je slobodný, ale je sluhom hriechu. Je otrokom hriechu. Dokiaľ' nie sme vyslobodení tou Pravdou, ktorou je Ježiš Kristus, sme pod mocou hriechu a nie sme slobodní. Pre hriech pracujeme, aj keď konáme „dobré skutky“. To je zvláštne, nie? Je to tak preto, lebo dobré skutky konáme pre vlastné ego, pre vlastný prospech a pre vlastnú spravodlivosť (samospravodlivosť). Nie pre Božiu slávu. Preto aj v Jeremiášovi čítame, že naše spravodlivosti sú ako ohyzdné rúcho. Mohli by sme to preložiť možno ako špinavé, zahnisané obvazy na naše rany. Tými dobrými skutkami samospravodlivosti sme len plátali ten hnus a tú špinu, ktorá bola v hĺbke nášho srdca a ktorá vychádzala von. Lebo nie to, čo vychádza dnu, poškvŕňuje človeka, ale čo vychádza zvnútra jeho srdca, to poškvŕňuje človeka.

Je teda ťažké odpovedať si na otázku, či a z čoho potrebujeme vyslobodenie? Ak nám panuje hriech, potrebujeme vyslobodenie od hriechu. Od moci hriechu.

A aké dôsledky má moc hriechu v našom živote? Smrť a večné zahynutie preč od tvári Pánovej, preč od pravdy a lásky, ktorou je Boh na večné veky. Potrebujeme teda vyslobodenie? Tvrdím, že potrebujeme. Vyslobodenie zo smrti, vyslobodenie zo súdu, vyslobodenie z viny, vyslobodenie z moci hriechu, vyslobodenie z hriechu ako takého, vyslobodenie z toho, akí sme veľmi obmedzení, kým sme v tejto zemskej porušenej schránke, vyslobodenie zo slabosti, z chorôb a mohli by sme menovať ďalej a ten zoznam by bol dlhý.

Ale myslím, že už sme uchopili tú ideu, že potrebujeme vyslobodenie. Existenčne ho potrebujeme, prakticky ho potrebujeme vo svojich životoch. Ako to vyslobodenie môžeme získať? „Poznáte Pravdu a tá Pravda vás vyslobodí.“ Poznáte Pána Ježiša Krista ako osobu, poznáte ho ako vtelené Božie Slovo. Božie Slovo je Pravda. Poznáte Božie Slovo a tá Pravda vás vyslobodí (Ján 8:51): „*Amen, amen vám hovorím, že ak niekto zachová moje slovo, neuvidí smrti na veky.*“

Varovanie a výstražný príklad

Pán Ježiš, keď tu bol v tele, sa ľuďom zjavoval ako pravda a pravdivo o sebe svedčil. Mohli vidieť jeho skutky, divy a zázraky, uzdravenia, kriesenie z mŕtvych, mohli počúvať jeho vyučovanie, dotknúť sa lemu jeho rúcha. A predsa mnohí z nich pravde neuverili a jeho ako Pravdu neprijali. Pán Ježiš im ponúka vyslobodenie skrze poznanie pravdy, ale oni odmietajú. Tvrdia o sebe, že sú slobodní, že vyslobodenie nepotrebujú. Klamú sami seba. A vypočujú si tú tragickú odpoveď od Pána Ježiša (Ján

8:37): „*Moje slovo nemá miesta vo vás.*“ Neprijali lásku k Pravde, ktorá by ich vyslobodila. Neuverili. A to nás vracia späť k Pilátovi. Pán Ježiš mu vydáva svedectvo. Pilát veľmi dobre vedel, čo sa v krajine dialo, vedel, čo sa dialo okolo Ježiša. Dokonca sám povedal, že na Ježišovi nenachádza viny. Chcel ho prepustiť. A Ježiš mu hovorí, že všetko, čo sa tam udialo, kým on je a všetko, čo urobil, je preto, aby vydal svedectvo pravde. A keď tej Pravde Pilát uverí, bude vyslobodený. A Pilátova odpoveď? „Čo je Pravda?“ Pohrdol pravdou, ktorá mu bola ponúknutá takpovediac „na tanieri“. Pohrdol Pravdou, ktorá stála pred ním ako vtelené Slovo.

A tak dnes hovoríme každému, kto ešte nie je vyslobodený v Kristovi: „Neurob to, čo urobil Pilát. Nepovedz: „Čo je pravda?“ Keď tá Pravda prichádza k tebe ako Slovo, ako svedectvo, ktoré ti vydáva vtelené Božie Slovo, pre nás dnes zapísané Božie slovo, tak uver, prijmi tú pravdu a buď vyslobodený z moci a trestno-právnych dôsledkov hriechu.

Boh poslal svoje Slovo a prikázal: „Uver!“ To je sväté, Božie prikázanie. A dodáva úžasné zaslúbenie: „...a budeš spasený“. A tak chcem varovať a vyzvať každého, kto ešte nie je vyslobodený v Kristovi, aby neurobil to, čo urobil Pilát. Aby neurobil to, čo urobili Židia, ktorí neuverili, ktorí stále dookola hľadali výhovorky a zámienky, aby pravde nemuseli uveriť.

A pre tých, ktorí prijali túto Pravdu, má Písmo tiež varovanie (Lukáš 24:25): Nebuďme nezmyselní a spozdílí (pomalí, oneskorení) srdcom veriť všetkému, čomu nás vyučuje Božie slovo.

Peter Vajda

Odsúdenie náboženských ľudí

Lebo nie ten je Židom, kto je ním zjavne, navonok, ani nie je obriezku obriezka na tele; ale Židom je ten, kto je ním skryte, v srdci, a obriezku je obriezka srdca v duchu, nie v litere, – ktorého chvála nie je od ľudí, ale od Boha.

Rímskym 2:28-29

Pavol v prvej a na začiatku druhej kapitoly Listu Rímskym hovorí o tom, že ten, kto odmietol Boha vo svojom zmýšľaní – a to je ateista – je už odsúdený. Ateista je človek, ktorý môže vedieť, že Boh existuje, ale žije tak, ako keby nebol. Ďalej hovorí aj o moralistovi. Moralista, človek s etikou a morálkou, je ten, ktorý u iných súdi, čo je dobré a čo zlé. Pavol upozorňuje, že každý jeden človek, ktorý kritizoval skutky iného človeka, už odsúdil samého seba, pretože tým istým spôsobom, akým on súdil iných, Boh bude práve tak súdiť jeho – a dokonca ešte prísnejšie (Rímskym 2:1).

V tomto článku budeme hovoriť o nábožných ľuďoch a o tom, aj keď to nie je veľmi radostné, že Boh pošle týchto nábožných ľudí do zatratenia. Nuž, to je jedna z tých vecí, o ktorých neradi rozmýšľame. Stretávame sa s ľuďmi možno na ulici a možno ich máme priamo v našej rodine, ktorí sú nesmierne nábožní, ale nemajú vo svojom živote Božiu milosť – Ježiš Kristus nie je ich Pán, lebo ho neprijali a neprijímajú len samotnou vierou. Dokonca častokrát už ich chceme aj ospravedlniť a hovoríme: „Boh ich predsa nemôže poslať do pekla. Sú takí odovzdaní, veľa sa modlia, chodia stále do kostola a pod. Ved' predsa len preto, že nemajú správnu teológiu, nemôžu ísť do pekla.“ Ale Pavol ukáže v druhej kapitole listu Rímskym, že je to s nimi ešte horšie. V tejto druhej kapitole sa zameriava na nábožného človeka svojich dní, na Žida. Pavlovi bratia podľa tela boli viac nábožní ako ktorýkoľvek iný človek na zemi. Ale on im v tejto kapitole odkrýva, akí naozaj sú. Hovorí

Židom: „Tak vy si myslíte, že ste oblečení do niečoho, čo vás robí spravodlivými?“ A ukazuje im, že sú „nahí“. „Aj keď ste Židia, ste chudobní a stroskotali ste.“

Pavol svoju polemiku so Židmi začína tým, že vymenuje päť výhod, ktoré Židia mali:

„Ale ak sa ty zovieš Židom a spoliehaš sa na zákon a chváliš sa Bohom a znáš jeho vôľu a vieš posúdiť, čo je dobré a čo zlé, vynačovaný súc zo zákona, a dôveruješ si byť vodcom slepých, svetlom tých, ktorí sú vo tme, vychovávateľom nerozumných, učiteľom nedospelých, ty, ktorý máš tvárnosť známosti a pravdy v zákone“ (Rímskym 2:17-20). Pavol začína všetkými týmito dobrými vecami, ktoré charakterizujú Židov, ale potom odhaľuje, že na základe týchto charakteristík môžu byť nakoniec odsúdení.

Hovorí: „Nazývaš sa Židom.“ Už to samotné meno v seba obsahovalo kritérium toho, že sú Božím ľudom. Bol to v skutočnosti kmeň Júdu, vďaka ktorému vzniklo meno Žid, až sa nakoniec

používalo ako všeobecné označenie pre všetkých tých, ktorí boli z Izraela. Pre všetkých tých, ktorí boli potomkami Abraháma. Samotné toto slovo znamená *Chvála Jehovovi (Chvála Hospodinovi)*. A Pavol hovorí: „Dobre, tak vy máte toto meno a týmto ste chválou Bohu. Vy ste tí ľudia, ktorí majú Božie meno napísané priamo na sebe. A preto, že máte toto meno, predpokladáte, že nemôžete byť odsúdení.“ To je veľmi podobné tomu, s čím sa stretávame aj dnes. Niekoho sa opýtame: „Ako vieš, že pôjdeš do neba?“ Odpovie ti: „Preto, lebo som kresťan (katolík, luterán, evanjelik a pod.). Veď moja rodina je... a my všetci sme od nepamäti boli... a tak je samozrejmé, že pôjdem do neba.“

Chyba, ktorú robili Židia, a chyba, ktorá sa robí aj dnes, je tá, že si ľudia myslia, že už samotné meno znamená, že sú ospravedlnení pred Bohom. Nie to, čo to meno predstavovalo, nie to, čím to meno malo byť naplnené v živote jeho nositeľa, ale len to samotné meno akoby zabezpečovalo ich pravé postavenie pred Bohom. Prvou výhodou Židov je to, že sa volajú Židia a že sú Boží ľud.

Tá druhá je, že sa chvália Bohom. Pavol toto v druhej kapitole Rímskym označuje za negatívum. Ale na iných miestach v Písme to nemá negatívny podtext. Biblia v skutočnosti hovorí: „Tí, čo sa chvália, nech sa chvália v Pánovi.“ (1. Korintským 1:31). To znamená, že ak je niečo, čím sa chváliš (povyšuješ), tak by si si mal byť vždy istý, že sa chváliš Bohom. Pavol tu ale o Židoch hovorí, že sa chvália Bohom, ale zo zlého postavenia. Chvália sa, ako keby mali nejaké autorské práva, že Boh je ich a vyslovene len ich, a to v zmysle: „My máme Boha,

ale vy, ostatní, ho už nemôžete mať. On je náš Boh a je to výlučne náš Boh a vy, pohania, už nemáte žiadnu nádej, aby bol aj vašim Bohom. Pretože my sme Židia a Boh je náš.“

Pavol hovorí: „Chváliš sa Bohom a poznáš jeho vôľu...“ (verše 17-18). Viete, Žid mal Starý zákon, mal Tóru, mal aj prorokov a všetky ostatné knihy poézie. Vedel, kto Boh je. Boh v tomto svojom slove úplne jasne opísal svoj charakter a to, čo očakáva od človeka. Presne opísal, kým človek je a v akom je postavení pred ním, pred Bohom. Židia mali tú výhodu, že toto všetko o Bohu mohli poznať. V prvej kapitole sme čítali, že bezbožníci žijúci bez Boha ho môžu vidieť vo stvorení, lebo im to zjavil Boh (1:19), ale Žid mal oproti nim výhodu, lebo mal navyše aj Božie písomné zjavenie.

Pavol im hovorí, že poznali Božiu vôľu, ale ju nenaplnili. Mali veľké poznanie o Bohu a o tom, čo chcel, aby konali, ale nerobili to. Kristus im to pripomína v podobenstve o dvoch synoch (Matúš 21:28-31). Toho dňa ich oboch otec posle pracovať na pole. Povie to prvému, ten najprv odmietne, ale potom neskôršie to oľutuje a ide. To isté potom povie aj druhému synovi a ten odpovie: „Idem, pane; ale nešiel.“ Ježiš sa pýta: „Ktorý z týchto dvoch synov naplnil otcovu vôľu?“ Kto teda robí to, čo Otec prikázal? Obidvaja synovia poznali otcovu vôľu. Obidvaja vedeli, čo od nich otec chce, ale len jeden poslúchol. O tom teraz Pavol hovorí Židom: „Poznáte Božiu vôľu, ale to neznamená vôbec nič. Kým ju nenaplníte – zlyhali ste.“

Pavol ďalej konštatuje: „Vieš posúdiť, čo je dobré.“ Židia mohli eticky

a morálne vykonávať správne sudy, lebo vedeli povedať ľuďom, čo by mali a čo by nemali robiť. Vedeli vo svojom srdci, že cudzoložstvo a smilstvo je zlé. Stavali sa proti všetkému, čo bolo zlé. Ich sudy boli správne. Nebolo nič zlé na ich súdoch, lebo vedeli rozsúdiť, čo je správne a čo je nesprávne. Vedeli pohanovi spoľahlivo povedať: „je to zlé, ak si vezmeš manželku iného muža.“ To je správny súd.

Pavol pokračuje: „... a dôveruješ si byť vodcom slepých, svetlom tých, ktorí sú vo tme, vychovávateľom nerozumných, učiteľom nedospelých, ty, ktorý máš tvárnosť známosti a pravdy v zákone“ (verše 19-20). Židia tej doby boli naozaj presvedčení vo svojom srdci, že sú jedinou nádejou pre vtedajší biedny pohanský svet, lebo vedeli rozoznať dobré od zlého, a tak zaujímali postoj: „Chváľte Boha, že sme tu. Pretože, ak by sme tu neboli, tak by ste už nemali vôbec žiadnu predstavu o tom, čo je dobré a čo je zlé.“ Mali presne rovnaký postoj ako Jóbovi priatelia.

Spomíname si, ako prišli navštíviť svojho priateľa Jóba a ako sa mu snažili vysvetliť, prečo všetko stratil. Hovoria mu: „Musíš mať nejaký hriech. Boh toto predsa nerobí len tak, svojvoľne.“ Jób svojim priateľom sarkasticky hovorí: „Určite, vy ste nepochybne ľudia a keď umriete, tak múdrosť opustí svet. Vy ste, priatelia, takí múdri, že keď vy zomriete, tak už nikto z nás nebude vedieť, čo má robiť.“ („Skutočná pravda, že ste vy ľudia, a že s vami zomrie múdrosť.“ Jób 12:2)

A toto bol presne rovnaký pohľad na seba, aký mal aj Žid tej doby. Veril, že ak by ho tu nebolo, tak by sa celý svet zrútil. Pavol hovorí: „Dobre: Ty sa voláš

Židom, chváliš sa Bohom, poznáš jeho vôľu, schvaľuješ veci, ktoré sú dobré a učíš iných, ale tu je problém.“ A ten problém je uvedený vo veršoch 21-23: „*ty teda, ktorý učíš iného, sám seba neučíš? Ktorý kážeš nekradnúť, kradneš? Ty, ktorý hovoríš necudzoložiť, cudzoložíš? Ktorému sa hnusia modly, dopúšťaš sa svätokrádeže? Ktorý sa chváliš zákonom, prestupovaním zákona zneuctievaš Boha?*“ Tým im hovorí: „Dobre, ty sedíš na stolič ako učiteľ, ale učil si niekedy sám seba? Každého jedného varuješ, aké je zlé cudzoložstvo, ale všetko to páchaš ty sám. Kázal si niekedy sám sebe? A sám si sa riadil tým štandardom, ktorý si kázal iným?“ Neprehliadnime ten fakt, že čo tu Pavol hovorí svojim bratom podľa tela, je univerzálne platné poučenie pre všetok Boží ľud, pre všetkých, ktorí vzývajú Božie meno – aj pre nás dnes!

Keď sedíš na stoličkej autority a vykonávaš súdy, najprv a predovšetkým ty sám seba by si mal podriaďiť tým istým pravidlám a ustanoveniam. Pavol tu poukazuje aj na pokrytectvo. Čítame to o farizejoch napr. v Matúšovom evanjeliu. Ako vykonávajú všetky rituály a dávajú desiatok ešte aj zo svojho korenia a rasce, aby bolo všetko správne a v poriadku; keď sliedka zniesla 10 vaječ, tak aj to jedno vajce treba odniešť Bohu. Bolo to správne, ale aj tak sa potkynali na všetkých podstatných ustanoveniach zákona (Matúš 23:23; Marek 7:1-13). Boli zloději, smilníci a uctievači modiel. V skutočnosti Boha odmietli.

„a dôveruješ si byť vodcom slepých, svetlom tých, ktorí sú vo tme“ (2:19). Aj Pán Ježiš ich nazval slepí vodcovia (Matúš 23:16 a 24). Či azda môže viesť slepý slepého? (Lukáš 6:39). Viete si predstaviť, že by ste mali slepého vodcu? Prídete napríklad do umeleckého múzea a tam vám povedia: „Vitajte v tomto múzeu. Volám sa Jack (Džek) a budem vás dnes po múzeu sprevádzať. Toto je naša prvá maľba. Tento obraz namaľoval Picasso. Všimnite si tie teplé farby. Čo sa snaží nimi vyjadriť tu, na stromoch? Na ďalšom obraze si všimnite oči Mony Lízy, ako vás sledujú všade, kamkoľvek sa pohnete. Doslovne to cítite. Keď sa pozriete na tieto obrazy, ako by ste tam na nich boli.“ Pekné a zaujímavé, ale potom si všimnete, že Jack má vodiaceho slepeckého psa. Teda Jack za celý svoj život vlastne nevidel žiadnu z týchto malieb. Ako teda vie, aké sú tie oči, na ktoré sa pozeráte? Ako môže hovoriť o teplých farbách na príslušnej maľbe, keď ich nikdy nevidel vlastnými očami? Takí sú pokrytci. Práve toto je

to, čo sa Pavol snaží odkryť: Hovoríš o jednej veci, ale robíš niečo úplne iné. Všimnite si, že najprv Židom pripomína, čo si o sebe myslia, že sú (2:17-20), a potom im ukazuje, akými sú naozaj (2:21-23).

To, čo si o sebe mysleli, bolo priamo až anjelské: Sme poslovnia a ľudia od Boha. Ale Pavol hovorí: „Áno, ale skutočnosť je taká, že ste stroskotali. A vaše pokrytectvo je nechutné.“ Vo verši 24 dokonca čítame: „*Lebo pre vás sa rúhajú menu Božiemu medzi pohanmi, ako je napísané.*“

Smutné je, že aj my sami často takto žijeme. Častokrát som bol, žiaľ, aj ja veľký pokrytec. Očakával a požadoval som od niekoho štandard, ktorým som ja sám nežil. A to je to, čo Pavol v tejto kapitole hovorí nám všetkým: „Keď chceš niečo niekomu kázať, mal by si to najprv kázať sám sebe. Ak chceš niekomu niečo stanoviť, najprv by si to mal čo najlepšie vymedziť sám sebe. Ak sa chystáš od niekoho žiadať zachovávanie prikázania z Božieho slova, tak lepšie urobíš, ak ho najprv nariadiš sám sebe.“

Nespasení ľudia veľmi často odmietajú pravdu evanjelia poukazovaním na pokrytectvo „kresťanov“. Mnohí neznesú slová o Bohu preto, lebo vidia tú takzvanú cirkev. Vidia ľudí, ako navštevujú budovu kostola, ako tam vchádzajú a vychádzajú a nechcú mať nič s tým „bohom“, ktorý je v tej budove, pretože vidia ľudí, ktorí tam prichádzajú v jeden deň týždňa, ale zvyšok týždňa žijú práve tak ako aj oni sami (neveriaci) – a dokonca v skutočnosti niektorí z nich ešte horšie. Neveriaci hovoria: „Ak toto robí Boh, potom s nimi nechcem mať nič spoločné.“ Vidíme to nebezpečenstvo

pokrytectva? Častokrát sami veriaci dávajú ľuďom zámienku, aby boli proti Bohu. Keď sa pozrieme na cirkevnú históriu ani niet divu, že sa svet obracia proti kresťanstvu. Počujú o inkvizícii a križiackych výpravách a hovoria: „Nechcem mať nič spoločné s týmto ich Bohom.“ Aj keď Boh naozaj nemá nič spoločné s inkvizíciou a výpravami.

Ale nie je to tak, že by toto neveriaci mohol použiť ako výhovorku na Božom súde. Neveriaci sa nebude môcť postaviť pred Bohom a povedať: „Pozri, to sú tí pokrytci, ktorí ma dovedli k tomu, čo som urobil.“ Neveriaci sa nemôže pred Bohom skrývať za pokrytcov. Ľudia sa môžu skryť len za to, čo je väčšie ako oni sami. A preto, keď sa chceš skryť za pokrytca, to len znamená, že ten pokrytec je väčší, ako si ty, ale ty budeš odsúdený a poslaný do pekla aj napriek svojej výhovorky, a navyše touto výhovorkou sa sám pridávaš k pokrytcom, na ktorých poukazuješ.

Pavol túto fasádu pokrytectva strháva. Hovorí Židom: „Vy ste vybudovaní okolo celého Božieho mena, celého Božieho zjavenia a spravodlivosti, ale nič z toho vo vás v skutočnosti nie je.“ Upozorňuje ich: „*Lebo obriezka síce osoží, keď robíš to, čo káže zákon. Ale keď si priestupníkom zákona, tvoja obriezka stala sa neobriezku*“ (verš 25). Tým im odkazuje: „Keď si obrezaný, si užitočný, ak dodržiavaš zákon. Ale ak to nerobíš, tak si ako neobrezaný, ako pohan – tvoja obriezka stala sa neobriezku.“ Toto je dosť dôležité a dôrazné prehlásenie Pavla. Pre Žida tieto slová boli tou najpohoršujúcejšou vecou, ktorú im Pavol mohol povedať. Pavol píše: „Ak si ty obrezaný a porušuješ zákon, tak

si ako neobrezaný (ako pohan).“ Keď by Žid chcel niekoho naozaj uraziť, tak by ho nazval menom „neobrezanec“. Spomeňte si, že aj Dávid nazval Goliáša neobrezancom (neobrezaným Filištíncom). Pavol práve tak hovorí Židom: „Vy všetci porušujete zákon a kvôli tomuto ste ako neobrezaní.“

V Skutkoch 17:51 čítame, že keď Štefan povedal prítomným Židom „*Tvrdošíjní a neobrezaného srdca aj uší, vy sa vždycky protivíte Svätému Duchu, ako vaši otcovia, tak aj vy*“, spôsobilo to u nich búrku nevôle. Nezniesli tieto Štefanove slová, ale Pavol sa týmto vôbec netrápi. Pavol hovorí, že „spravodlivosť, o ktorej si myslíte, že na nej stojíte, vôbec nie je spravodlivosť.“ A ďalej pokračuje: „*A tak, keby neobriezka zachovávala jednotlivé ustanovenia zákona, či nebude jeho neobriezka počítaná za obriezku?*“ (verš 26). Inými slovami im hovorí: „Vieš, že ten fyzický úkon, ktorý na sebe máš, ti nič neosoží, ak si priestupník zákona.“ Problém s obriezku bol v tom, že Židia boli presvedčení, že „žiadny obrezaný človek sa nikdy nedostane do pekla, že žiadneho obrezaného človeka Boh neodmietne. Ak si obrezaný, tak ideš do neba, a niet o tom žiadnych pochýb.“

Právo obriezky bolo dané Abrahámovi

Abrahám uveril Bohu a bolo mu to počítané za spravodlivosť. Boh dal Abrahámovi veľké zaslúbenia a Abrahám mu uveril. A ako pečať Abrahámovej spravodlivosti z viery a ako znamenie pre Abraháma, že je prijatý Bohom, mu Boh dal a nariadil obriezku. Ale len ako znamenie, preto, že Abrahám uveril Bohu a Boh mu vieru započítal za spravodlivosť (Genesis 17:9-14).

Boh hovorí: „Preto, že si mi uveril, obrež sám seba a obrež aj každého jedného na ôsmy deň po jeho narodení. To bude znamenie medzi tebou a medzi mnou, že ty si mi uveril, a že moja zmluva je medzi tebou a medzi mnou.“ Všetko, čo sa obriezku dosahovalo, bolo to, že obriezka stanovila normu. Obrezaný muž bol človek, ktorý pristúpil k Božím zaslúbeniam a žil na ich území.

Ale toto sa naňho nevzťahovalo dovtedy, kým zaslúbenia neuchopil svojou vierou, kým neveril srdcom. Všetko, čím obriezka pre neho bola, bolo len fyzické, telesné znamenie. Toto fyzické znamenie bolo dobré na pripomenutie, na rozpamätanie sa na Abraháma a na to, čo mu Boh zaslúbil. Ale pri každej jednej zmluve, ktorá bola narušená, sa pečať, ktorá zmluvu potvrdila, stáva ďalej zbytočnou, neužitočnou. Tak je to aj s obriezku tela. Židia to vedeli, a tak podľa toho každý deň aj konali. Vedeli, čo zákon hovorí o neposlušnom dieťati. Čo hovorí o cudzoložníkovi. O vrahovi. Denne vykonávali súdy nad tými, čo konali proti zákonu. Ukameňovali i vlastného brata, ktorý porušil Mojžišov zákon. Nikto z nich nepovedal: „Ty si niekoho zabil? Ale veď ty si obrezaný, tak my sa o to nebudeme starať.“ Oni sa vôbec nestarali, že bol obrezaný. Ukameňovali ho práve tam na mieste. Pavol im hovorí: „Veď vy sami toto viete. Veď ak niekto poruší zákon a vy všetci ho spolu odsúdite pre porušenie zákona, aj keď je obrezaný, naozaj si myslíte, že vy ostatní môžete žiť vo vzbure voči Bohu len preto, že ste obrezaní? Myslíte si, že Boh vás nebude súdiť?“

Uvediem nasledovnú paralelu: Manželský svadobný prsteň je ako pečať

a pripomína mi, že som ženatý. Znamená to, že som sa odovzdal svojej manželke a ako muž už žijem len pre ňu. Ona je moja a ja jej. Sme v manželskej zmluve, až kým nás smrť nerozdelí. Ale ak cudzoložím a denne mám iné ženy, potom aj keď nosím manželský prsteň, prsteň nemá žiadny význam ani zmysel. Prsteň na mojej ruke má hodnotu len do tej chvíle, kým dodržiavam manželský sľub, o ktorom prsteň hovorí. A to je to, čo sa teraz Pavol snaží ukázať Židom: „Obriezka, ktorú teraz máte na tele, ti je užitočná len do chvíle, kým dodržiavaš zákon (zmluvu), o ktorom obriezka hovorí.“ Potom to obráti a povie: „Keď neobrezaný dodržiava Boží zákon, aj keď je neobrezaný, tak v Božích očiach sa stáva takým, ako keby obrezaný bol“ (verš 26). Povedané slovami predchádzajúcej paralely: Muž, keď sa ožení a nemá svadobný prsteň, to vonkajšie znamenie, že sa nachádza v manželskej zmluve, ale je svojej manželke verný každý deň svojho života, potom je jej skutočným manželom. Zachováva manželskú zmluvu, aj keď nemá na svojej ruke svadobný prsteň ako pečať toho, že je v manželskom vzťahu.

Ako je to s poznaním?

Čo ak mám poznanie a môžem vám z Biblie všetko vysvetliť a mám pravú vieru? Položíte mi akúkoľvek otázku a ja vám na každú dám správnu biblickú odpoveď. Ale ak z toho, čo viem, vo svojom živote nič nerobím/nenapĺňam, či potom Bohu záleží na mojom poznaní a mojej pravej viere? Či sa potom Boh stará o moje učenie? Ale čo si Boh myslí o tom človeku na druhej strane ulice, ktorý má biedne učenie, ale deň za

dňom poslúcha Boha? On je ten, v ktorom má Bohom záľubu.

Pavol sa snaží ukázať, že toto všetko nie je postavené na vonkajšom, telesnom zachovávaní Božieho zákona, ale podstatné je to, čo je v srdci, a podstatné je konanie, ktoré vychádza z vnútra srdca. „*Lebo nie ten je Židom, kto je ním zjavne, navonok, ani nie je obriezku obriezka na tele; ale Židom je ten, kto je ním skryte, v srdci, a obriezku je obriezka srdca v duchu, nie v litere – ktorého chvála nie je od ľudí, ale od Boha.*“ (verše 28 a 29). Pritom Pavol sa tu nesnaží ospravedlniť pohanov. Problém je v tom, že ani pohania by nemohli sami od seba dodržiavať zákon.

To, čo sa snaží Pavol urobiť, je odhaliť/odkryť človeka, ktorý žije v nábožnom pohodlí. Hovorí: „Všetci každý týždeň chodíte do kostola. Hovoríte správne veci. Vždy ste na spovedi, ale nikdy u vás nenastala obriezka srdca.“

Čo Boh hovorí o našom srdci v Písmach?

Je to úchvatné a zároveň aj dosť sklúčujúce, čo Boh hovorí o ľudskom srdci v celých Písmach. V knihe Jeremiáša čítame, že ľudské srdce je najľstivejšie zo všetkého a je ťažké ho poznať (Jeremiáš 17:9 „*Najľstivejšie od všetkého je srdce a je neduživé na smrť. Kto ho pozná?!*“, verš 22:17 „... *tvoje srdce nemyslí na iné ako na tvoje lakomstvo a na nevinnú krv, aby si ju vylial, na útlak a na zlomenie spáchať to.*“) Je ľstivejšie od všetkých vecí. Prorok pripomína: „*Ľudské srdce je skazené, robí všetky zlé veci, aké len existujú, je horšie od všetkého, čo si vieš predstaviť.*“ V Izaiášovi 53:6 čítame: „*My všetci sme zblúdili ako ovce; každý z nás sme sa obrátili na svoju vlastnú cestu...*“

A Príslovia 19:3 hovoria: „*Bláznovstvo človeka prevracia jeho cestu, a jeho srdce sa hnevá na Hospodina.*“ To teda znamená, že ľudské srdce je obrátené proti Bohu.

To, čo Pavol hovorí nábožným ľuďom, je: „*Môžeš síce robiť všetky vonkajšie úkony, aké sa len na celom svete dajú robiť, ale pozri sa, aké je tvoje srdce. Je plné zvodu, je skazené a je plné hnevu voči Bohu. A teda hádaj, čo to znamená? Značí to, že tvoja obriezka neznamená vôbec nič. Treba niečo urobiť s tvojím srdcom. Tvoje srdce je to, čo potrebuje obriezku.*“

Toto Židom a dnes aj „kresťanom“ Boh hovoril úplne od začiatku. Cez proroka Jeremiáša v deviatej kapitole vymenováva pohanské národy a hovorí o nich, že „*títo všetci sú neobrezaní*“ a dodáva: „*a celý dom Izraelov sú neobrezaného srdca*“ (9:26). To podstatné, o čo sa Boh stará, bolo vždy srdce človeka. Nikdy to neboli vonkajšie skutky spravodlivosti. Tvrdošijné a neobrezané srdce a uši im pripomína aj Štefan (Skutky 7:51).

Boh však už prostredníctvom Mojžiša zaslúbil Izraelu, že príde ten čas, keď on sám im urobí obriezku srdca: „*A Hospodin, tvoj Boh, obreže tvoje srdce i srdce tvojho semena, aby si miloval Hospodina, svojho Boha, celým svojím srdcom a celou svojou dušou, aby si žil.*“ (5. Mojžišova 30:6).

Sme v období Novej zmluvy. Písma hovoria, že veriaci v evanjelium je v Kristovi, pričom: „*v Kristu Ježišovi ani obriezka nič nevláda ani neobriezka, ale nové stvorenie.*“ (Galatským 6:15).

V Kristovi ani obriezka, ani neobriezka nič nezmôže a nič neznamená.

To, na čom záleží, je nové stvorenie. Boh z nás túži urobiť nové stvorenia. Nechce, aby sme boli navonok nábožní, aby sme mali nejakú vonkajšiu podobu zbožnosti. Túži, aby sme sa stali novým stvorením v Kristovi, „*v ktorom ste aj obrezaní obriezku, nie učinenu rukou, vo zvrátení tela hriechov ľudského tela, v obriezke Kristovej*“ (Kolosenkým 2:11), a to znamená, že Boh odstráni to zlé, čo je vo vnútri človeka, a dá mu nové srdce, čo spôsobí zmenu jeho

prírodnosti a túžob. To nie sú vonkajšie, náboženské skutky, ale vnútorná zmena osoby.

Každému jednému človeku, ktorý odmietne svoju vlastnú, falošnú spravodlivosť, ktorý príde k Bohu a bude prosiť o milosrdenstvo a prijme Krista samotného, Boh dá nový život, novú prirodzenosť, nové srdce. Boh nerobí človeka lepším, ale novým.

Jesse Pirschel

2. 5. 1999

Spravodlivosť a súd je postatou tvojho trónu; milosť a pravda predchádzajú tvoju tvár. Blahoslavený ľud, ktorý ti vie radostne pokrikovať, Hospodine, tí, ktorí chodia vo svetle tvojej tváři!

Žalm 89:15-16

Nadovšetko si stráž svoje srdce

Nadovšetko, čo treba strážiť, stráž svoje srdce, lebo z neho pochádza život

Príslovie 4:23

V tomto verši Boh nehovorí, že strážiť máme len svoje srdce, ale že si srdce máme strážiť *nadovšetko*. Stráž srdca má byť pre nás najvyššou prioritou medzi strážením si všetkého možného, *lebo z neho pochádza život*.

Stráž svoje srdce – to je príkaz, nariadenie, i dobrá rada. Keď nás Boh takto usmerňuje, očakáva od každého z nás, že to tak aj budeme robiť. V evanjelickom preklade je tento verš uvedený nasledovne: „*So všemožnou bdelosťou chráň si srdce...*“. So všemožnou bdelosťou – t.j. ako sa len dá; všetkými možnými dostupnými spôsobmi a prostriedkami si chráň/stráž svoje srdce.

Život, ktorý žijeme, vychádza z nášho srdca a to, čo teraz leží v našom srdci, určuje našu budúcnosť, ovplyvní to naše budúce veci. Ako rozmýšľaš o dňoch, ktoré prídu? Si plný strachu, očakávania a úzkosti, čo bude, alebo si plný nádeje, radosti a dôvery? Prorok Habakuk vložil do svojho srdca rozhodnutie: „*Keby hneď aj nekvitol fík a nebolo by úrody na viničoch; keby sklamalo dielo olivy a polia*

by nedorobili potravu; keby drobné stádo bolo odrezané od košiara a nebolo by hoväda v stájach, ja sa jednako budem veselit' v Hospodinovi, budem plesat' v Bohu svojho spasenia“ (Habakuk 3:17-18).

Budúci život človeka sa neodvíja len tak z ničoho, ale tá jeho stránka, ktorá závisí od človeka a ktorú ovplyvňuje človek sám, sa odvíja od rozhodnutí, ktoré sa rodia v jeho srdci. Je preto dôležité, čo je v tvojom srdci, čím je tvoje srdce zaplnené (či skôr zapratané) a čo sa v tvojom srdci deje.

V srdci môže byť všeličo. Môžu sa tam diať úžasné veci. Môže tam byť pokoj alebo nepokoj, radosť alebo starosti, strach a úzkosť o to, čo sa práve s nami deje, alebo čo má prísť; sklúčenosť alebo očakávanie v rôznom zmysle slova (dobrého, zlého a pod.). Srdce človeka je schopné mnohých rôznych a protikladných vecí. Pán Ježiš Kristus karhá učeníkov, keď hovori: „... Ó, nezmyselní

a spozdili srdcom verit' všetkému tomu, čo hovorili proroci!“ (Lukáš 24:25 – podľa prekladu prof. Roháčka, alebo podľa evanjelického prekladu: „Ó, nerozumní a leniví srdcom verit'...“). Srdce môže byť lenivé, neschopné a neochotné, ale tiež v ňom môže byť horlivosť – horlivosť pre Boha, alebo aj pre rôzne iné veci. Veľa toho a veľmi rozdielneho môže byť v srdci človeka.

V 5. Mojžišovej 8:11-18 Boh varuje Izrael:

„Vystříhaj sa, aby si nezabudol na Hospodina, svojho Boha... Aby snád, keď budeš jest' a nasýtiš sa a vystaviš si krásne domy a budeš bývať..., aby sa nepovýšilo tvoje srdce, a zabudol by si na Hospodina, svojho Boha..., lebo by si povedal vo svojom srdci: Moja sila a vláda mojej ruky mi zadovážila tohto bohatstva. Ale budeš pamätať na Hospodina, svojho Boha, lebo on je ten, ktorý ti dáva silu...“. Varuje ich, aby sa nepovýšilo ich srdce,

aby požehnania nepripisovali sami sebe, svojim schopnostiam, svojej šikovnosti a svojej sile.

Toto je ponaučenie aj pre nás dnes. Požehnania, ktorých sa nám dostalo a dostáva, nie sú z nás! Treba zostávať v pravde a uvedomovať si ju a držať sa toho, že som stále závislý od Boha, a že je to Boh, ktorý ma požehnáva, a všetky dobrodenia, nech ich je koľ'koľvek, sú od neho.

Srdce môže túžiť po všeličom

Mnohé Božie deti majú viacero cieľov, majú zacielené na viacero vecí. Hľadajú Pána, ale súčasne hľadajú aj iné veci, ako je spoločenské postavenie, kariéra alebo niečo iné. Túžia po spoločenstve s Bohom, s Ježišom Kristom, ale túžia aj po inom. Veľa cieľov a veľa túžob v srdci spôsobuje rozdelenosť srdca. Má za následok, že nerozpoznávame Božiu vôľu, nemáme spoločenstvo s Pánom, alebo že je toto spoločenstvo slabé, plytké. Naším cieľom, zámerom, túžbou by mal byť len a len Ježiš Kristus: „*A tak ak ste vstali z mŕtvych s Kristom, hľadajte veci, ktoré sú hore, kde sedí Kristus po pravici Boha; na to myslíte, čo je hore, nie na to, čo je na zemi*“ (Kolosenským 3:1-2). Písmo Božie deti upravuje: Keď sme spolu s Kristom vstali z mŕtvych, tak by Ježiš Kristus mal byť naším hlavným a jediným cieľom a jedinou prioritou. Iba vtedy, keď hľadáme výlučne Pána a nehľadáme nič iné, ani netúžime po ničom inom, sú naše srdcia rýdze a nerozdelené.

Božie deti, tí, ktorí uverili v Ježiša Krista a sú znovuzrodení, majú nové srdcia; sú nové stvorenia v Kristovi: „*Takže ak je niekto v Kristovi, je novým*

stvorením; drevne pomínulo, hľa, všetko je nové“ (2. Korintským 5:17). Ich srdcia sú mäkké, mäsité – a to učinil v nich Boh tak, ako to zaslúbil: „*A dám vám nové srdce a nového ducha dám do vášho vnútra a odstránim to kamenné srdce z vášho tela a dám vám srdce z mäsa.*“ (Ezechiel 36:26). Ak vnímajú, že s ich srdcom niečo nie je v poriadku, tak potrebujú preskúmať, prečo to tak je a čo sa stalo s ich srdcom – čo sa s nimi deje?! Jednu príčinu sme už spomenuli: veľa cieľov, veľa túžob a Pán Ježiš Kristus nie je na prvom mieste, a tým vlastne nie je ani pánom v ich živote. Inú príčinu môžeme vidieť v nasledovnom – a to je vec svedomia.

Svedomie je súčasťou srdca a ak je hriech v živote človeka, tak je jeho svedomie nečisté. Hriech ťaží svedomie a srdce je utrápené, nečisté, no, všelijaké. Navyše, hriech spôsobuje stratu spoločenstva s Bohom. „*A toto je zvest', ktorú sme počuli od neho a ktorú vám zvestujeme, že Boh je svetlo, a že niet v ňom nijakej tmy. Keď povieme, že máme obecenstvo s ním a chodíme vo tme, luháme a nečiníme pravdy; ale keď chodíme vo svetle, ako je on vo svetle, máme obecenstvo jeden s druhým, a krv Ježiša Krista, jeho Syna, očisťuje nás od každého hriechu*“ (1. Jánov 1:5-7). S hriechom treba konať – máme milosť na pokánie. Vyznať hriech, opustiť ho a krv Ježiša Krista očistí naše svedomie a srdce sa upokojí. Pokánie by malo byť neoddeliteľnou súčasťou nášho každodenného života v posvätení. Pokánie by malo byť naším životným štýlom.

Písmo nás vedie k tomu, aby sme strážili svoje srdce a varuje nás, aby sme svoje srdce nezatvrdzovali (pozri Židom 3:12-13). Aj nové mäsité srdce

je možné zatvrdiť – hriechom a zvodom do hriechu.

Uvedomme si, že strážiť svoje srdce je naša zodpovednosť. Boh nám stvoril nové (mäsité) srdce. Naše srdce je obrezané obriezku Kristovou vo zvlčení tela hriechov (Kolosenským 2:11). Len a práve vďaka tomu sme aj schopní žiť v novote života a aj strážiť svoje srdce. Zároveň je to však aj našou zodpovednosťou. Strážiť svoje srdce je naša úloha, naša povinnosť! Sme zodpovední za svoje srdce. Nebuďme alibisti – nezbavujme sa tejto zodpovednosti, keď nás Písmo upravuje, že to máme robiť.

Pritom Boh naše srdce neustále stráži (1. Korinským 1:8), avšak robí to takým spôsobom, že neobchádza našu vôľu a naše chcenie. Robí to cez nás a v nás, takže sme to my, ktorí sme zároveň zodpovední za to, aby sme si srdce strážili. Svätý Duch nás bude varovať, keď budeme srdcom blúdiť, bude nám signalizovať, keď zídeme z cesty, a pritom bude stále platiť, že strážiť si srdce je našou úlohou.

Ako môže človek strážiť svoje srdce?

Jedno z dôležitých napomenutí Písma ohľadom nášho srdca je aj miesto v Židom 3:12–13. Aj tu sa píše „*Hľad'te, bratia...*“: „*Hľad'te, bratia, aby snád' nebolo v niekom z vás zlé a neverné srdce, ktoré by odstupovalo od živého Boha. Ale sa napomínajte každý deň, dokiaľ sa volá: dnes, aby nebol niekto z vás zatvrdený zvodom hriechu*“ (Židom 3:12-13). Prostriedkom k stráženiu si srdca je aj vzájomné napomínanie sa.

Inými slovami dávajte si pozor na srdce. Okolo nás sú rôzne vplyvy sveta,

ktoré, keď pustíme do svojho vnútra, spôsobujú žiadosti v srdci a keď žiadosti počne, plodí hriech a hriech spôsobuje smrť. Preto „*stráž svoje srdce, lebo z neho pochádza život*“. A o tomto je reč, keď Písmo hovorí „*stráž svoje srdce... aby nebol niekto z vás zatvrdený zvodom hriechu*“. Koniec koncov problém nie je hriech samotný, lebo ten tu je, a je tu už dosť dlho, ale problémom je tvoje srdce a ty sám, lebo máš svoje srdce pred hriechom strážiť. Máme si dávať pozor na svoje srdce, ale máme strážiť aj jeden druhého: „... *Ale napomínajte sa každý deň*“. Sme údmi jedného tela, a preto máme pomáhať jeden druhému a jeden druhého strážiť pred pádom do hriechu. Ochraňovať jeden druhého aj formou napomínania je jedna zo vzájomných úloh údov tela Kristovho. K ochrane a stráženiu svojho srdca potrebujeme aj ostatných bratov a sestry. Strážiť si svoje srdce je zodpovednosť predovšetkým moja, ale aj nás všetkých navzájom.

Zotrvať vo viere a rásť v nej

Ty musíš byť presvedčený, že Boh s tebou má tie najlepšie úmysly, že ti chce len dobré a najlepšie. Mali by sme deň čo deň „držať“ svoje srdce na uzde a usmerňovať, upravovať ho k Božej kázni a poslušnosti. „*Zaved' svoje srdce ku kázni a svoje uši obráť k rečiam známosti! Počuj, ty, môj synu, a buď múdry a uprav svoje srdce rovnou cestou. Daj mi, môj synu, svoje srdce, a tvoje oči nech pilne pozorujú moje cesty*“ (Príslovie 23:12+19+26).

Obracaj svoje srdce vždy smerom k Bohu a jeho zapísanému slovu. Tvoje srdce chce ísť svojou cestou, po svojich vlastných chodníkoch, ale ty ho mô-

žeš nasmerovať inak; môžeš ho riadiť a smerovať po Božích cestách. To je tvoja údel, tvoja vec, tvoja úloha: „*Urovnaj stezku svojej nohy, a nech sú upravené všetky tvoje cesty; neuhni sa ani napravo ani naľavo; odvráť svoju nohu od zlého*“ (Príslovie 4:26-27).

Ako inak ešte môžeme strážiť svoje srdce?

Aj spôsobom, o ktorom sa píše v liste Jakuba: „*Takže, moji milovaní bratia, nech je každý človek rýchly počuť, pomalý hovoriť, pomalý do hnevu.*“ (Jakub 1:19).

Ale aj v Prísloví: „*Odstráň od seba prevrátenosť úst a vzdial' od seba krivost' lakosť rtov.*“ (Príslovie 4:24). Odvracaj svoje ústa od falše, od nepravdivých a falošných rečí: „*Tvoje oči nech hľadajú priamo vopred, a tvoje víčka nech sa dívajú priamo pred teba.*“ (Príslovie 4:25).

Chránenie srdca súvisí nielen s hovorením, ale aj s tým, na čo sa dívame – vo všeobecnosti teda s tým, čo si púšťame do svojho vnútra – na čo sa dívame, čo počúvame. Čím sýtiš svoje srdce, to je zodpovednosť každého jedného – nikto tú zodpovednosť za teba nemôže vziať na seba.

Z času venovaného modlitbe potrebuješ vyjsť premenený – veď to je čas, keď máš spoločenstvo s Pánom celého vesmíru, a to sa musí u teba prejaviť. Čokoľvek v tomto čase prijmeš do svojho srdca, to si podrž a nech sa to stane skutočnosťou v tvojom živote.

Tvoje srdce je prameň tvojho života. Nikto iný okrem teba nemá tú zodpovednosť a nebude strážiť tvoje srdce – len ty sám. Každý je zodpovedný sám za seba!

Drahoslav Vajda

Uveril Bohu a počítalo sa mu to za spravodlivosť

A uveril Hospodinovi, a on mu to počítal za spravodlivosť

Genezis 15:6

O Abrahámovi a jeho viere veľa hovoria aj novozmluvné texty Písma a dokonca na tých kľúčových miestach, ktoré vysvetľujú spásu/ospravedlnenie zo samotnej viery. Je to list Rímskym a aj list Galatským, ktoré sa odvolávajú na Abrahámovu vieru: „*A Abrahám uveril Bohu, a bolo mu to počítané za spravodlivosť*“ (Rímskym 4:3; Galatským 3:6). Čomu Abrahám uveril? A akú mal vieru?

Abrahám a jeho život viery

Abrahámov život

Zmienka o Abrahámovi a jeho živote je zapísaná v Knihe Genezis vo veršoch 11:26 až 25:8. Abrahámovi, ktorý mal pôvodne meno Abram, sa zjavil Hospodin, Boh (Skutky 7:2), kázal mu vyjsť

z krajiny jeho otcov, v ktorej dovtedy žil (Mezopotámia) a ísť do zeme, ktorú mu ukáže (Skutky 7:3), do Kanaánu (Genezis 11:31). Abram poslúchol a opustil Úr Chaldejov (Skutky 7:4). Vzal so sebou aj svoju ženu Sáraraj a niektorých rodinných príslušníkov so služobníctvom. Sáraraj bola neplodná, nemali deti (Genezis

11:30). Najprv vyšli aj s Abramovým otcom Térachom do Cháranu (Genezis 11:31), kde Térach zomrel. Po otcovej smrti Abram pojal svoje príbuzenstvo, ktoré s ním vyšlo z Úra Chaldejov, a na Boží príkaz putoval z Cháranu do Kanaánskej zeme (Skutky 7:4).

Boží príkaz so zaslúbením

Keď dal Boh Abramovi príkaz opustiť jeho otčinu, zem jeho príbuzenstva (Genezis 12:1), dal mu ho spolu so zaslúbením (Genezis 12:2): „*A učiním ťa veľkým národom a požehnám ťa a zvelebím tvoje meno, a budeš požehnaním.*“. Toto zaslúbenie je oveľa väčšie, než by sa na prvý pohľad mohlo zdať, pretože sa netýka len zemských vecí, ale sa týka spásy a večného života v nebeskom kráľovstve, ako to vykladajú kapitoly 4 a 3 v Listoch Rímskym a Galatským a kapitola 11 v Liste Židom.

Abram bez zaváhania poslúchol Boží príkaz hneď a presne tak, ako mu bol daný (Genezis 12:4-6). Konal v poslušnosti prameniacej z viery. Nekládol si podmienky pre svoj odchod. Boh prehovoril a Abrahám bez zaváhania poslúchol – opustil Úr Chaldejov a vydal sa na cestu do neznáma, dôverujúc Bohu.

Abram v Kanaáne a ďalšie zaslúbenia

V Kanaáne sa Abramovi opäť zjavil Boh a dal mu ďalšie zaslúbenie: „*Tvojmu semenu dám túto zem.*“ (Genezis 12:7). Sáraraj bola neplodná, s Abramom nemali deti, a predsa Boh sľubuje Abramovi zem Kanaán do dedičstva, presnejšie: do dedičstva jeho semenu (jeho vlastnému potomstvu). Ako odkrýva novozmluvné Písmo, aj toto zaslúbenie, podobne ako predchádzajúce, je kľúčové pre

evanjelium viery Kristovej, pretože sa týka viac než len zemského dedičstva, vlastníctva krajiny, potomka – týka sa večného života a spásy.

Následne vidíme život Abramov ako život pútnika, ktorý sa presúva z miesta na miesto, vzýva Hospodina, nechá sa Hospodinom viesť, dôveruje mu. V živote Abraháma bolo aj zlyhanie, ale Boh Abraháma nezavrhol, nekonal podľa jeho zlyhania, ale jednal s ním podľa svojho zaslúbenia.

Abram prebýval v Kanaáne. Tu Boh opäť pripomenul Abramovi zaslúbenie o semene a o tom, že jemu a jeho semenu dá do dedičstva zem, a to až na veky, do večného vlastníctva (Genezis 13:14-17). Novozmluvné knihy odkrývajú a vykladajú (Židom 11:13-16), že Abram vierou očakával otčinu, ktorá je doslovne večná, veril v zaslúbenie večného života a občianstva v nebesiach a podľa tohto zaslúbenia aj vierou žil.

Zaslúbenie o semene je tu Abramovi nielen potvrdené, ale ešte aj upresnené či rozšírené: „*A učiním to, že bude tvojho semena ako prachu zeme, takže, ak by niekto mohol spočítať prach zeme, spočíta sa i tvoje semeno*“ (Genezis 13:16).

Boh jednal s Abramom, viedol ho, usmerňoval a opäť sa mu ukázal vo videní (pozri Genezis 15). Abram mu pripomína, že je bezdetný, nemá potomka, ktorý by zdedil zem (15:2-3), ale Hospodin potvrdzuje Abramovi platnosť a nemennosť zaslúbenia: „*ten, ktorý vyjde z tvojho života, ten bude tvojím dedičom*“ (Genezis 15:4). Hospodin vyvedúc Abrama von a ukážuc mu nočnú oblohu znova mu obnovuje a potvrdzuje zaslúbenie semena: „*Nože pozri hore na nebo a spočítaj hviezdy, ak ich budeš*

môcť spočítať. A potom mu riekol: Tak bude tvoje semä“ (15:5). Je to veľké zaslúbenie. Človek nedokáže spočítať počet hviezd ani počet zrníčok zemského prachu. Boh je ale dostatočne veľký a mocný, aby takéto veľké zaslúbenie dokázal naplniť. Týmto spôsobom Boh oznámil, že Abramovho potomstva, „semena“, bude nespočítateľné množstvo.

Hneď za týmto potvrdením zaslúbenia Písmo hovorí, že Abram uveril Hospodinovi. Uveril, aj keď okolnosti jeho života a života Sáraji tomu nenasvedčovali. Abram uveril a bolo mu to počítané za spravodlivosť. Toto je kľúčový moment Abramovho života a jeho viery – bol prehlásený za spravodlivého: *„A uveril Hospodinovi, a on mu to počítal za spravodlivosť“ (15:6). Boh svoje zaslúbenie spečatil tým, že uzavrel s Abramom zmluvu (15:9-12).*

K zaslúbeniu o semene a o zemi teda pribudla aj zmluva. Opäť si pripomeňme, že predmetom zaslúbenia je viac než len potomok, syn, a viac než len zemská krajina, ako to vysvetľuje novozmluvné zjavenie, keď vysvetľuje spásu a večný život. Od tohto okamihu je zaslúbenie navyše potvrdené aj zmluvou medzi Bohom a Abramom.

Očakávanie naplnenia zaslúbení

Ako pokračuje život Abrama a jeho manželky? Sáraj je stále neplodná, čas beží, už sú v Kanaánskej zemi 10 rokov, a Sáraj nerodí Abramovi deti (Genezis 16). Na popud a radu svojej manželky Abram ide po ľudsky trochu pomôcť zrealizovať Božie zaslúbenie. Vojde k slúžke svojej ženy, k Egyptanke Hagar, a splodí s ňou syna Izmaela. Namiesto toho, aby trpezlivo čakal, kým Boh na-

plní svoje zaslúbenie, Abram volí svoje vlastné, ľudské riešenie. Avšak ani pre toto závažné zlyhanie ho Boh nezavrhol. Jedná s ním podľa svojho zaslúbenia a podľa svojej zmluvy, pričom oboje je pevné a nezmeniteľné. Tieto veci, ktoré sa v dejinách ľudstva skutočne, naozaj, hmatateľne udiali, sa udiali predobrazne a majú obrovský duchovný rozmer. Poukazujú na veľké duchovné veci ohľadom spásy, ohľadom zmluvy milosti, ako to vykladá novozmluvný text v liste Galatským (4:22-31). Tomuto sa ale nebudeme teraz venovať, aby sme neodbočili od témy. Len si aj na tomto mieste uvedomme veľkosť Božej zvrchovanej vôle, jeho prozreteľnosti a moci, ako napĺňa a uskutočňuje svoj plán spásy v dejinách ľudstva: To, čo má slúžiť ako duchovný obraz v novozmluvnej ére, Boh fyzicky pripravil storočia vopred.

Zaslúbenie syna Izáka

Keď mal Abram už 99 rokov, opäť sa mu zjavil Hospodin (Genezis 17:1) a potvrdil mu zaslúbenia, ktoré mu bol dal už predtým, a aj zmluvu (Genezis 17). Pri potvrdení zmluvy dal Boh Abramovi (čo znamená „Vysoký otec“) nové meno: Abrahám („Otec množstva“). Boh túto zmluvu dokonca rozšíril, aby platila nielen medzi Bohom a Abrahámom, ale aj medzi Bohom a Abrahámovým semenom: *„A postavím svoju zmluvu medzi sebou a medzi tebou a medzi tvojím semenom po tebe, po ich pokoleniach, za večnú zmluvu, aby som ti bol Bohom i tvojmu semenu po tebe. A dám tebe i tvojmu semenu po tebe zem tvojho pohostínstva, celú zem Kanaánovu za večné državie, a budem im Bohom. A potom riekol Boh Abrahámovi: A ty budeš za-*

chovávať moju zmluvu, ty i tvoje semeno po tebe, po svojich pokoleniach“ (Genezis 17:7-9). Boh ustanovil/nariadil ako pečat' (znamenie) uzavretej zmluvy pre Abraháma a jeho potomstvo obriezku (Genezis 17:9-11; pozri tiež Rímskym 4:10-12).

Boh pri tejto udalosti rovnako premenoval aj Sáraraj, ktorá dostala nové meno Sára. A o Izákovi povedal: „... *A postavím svoju zmluvu s ním za večnú zmluvu, a tak i jeho semeno po ňom.*“ (verš 19).

Boh sa zjaví Abrahámovi

Potom, keď Abrahám prebýval v dúbrove Mamreho, Boh sa mu zjavil v podobe troch mužov (Genezis 18). Pri tomto navštívení Boh pripomenul Abrahámovi zaslúbenie o narodení Izáka. Abrahám aj Sára sú už zošlí vekom, a tak ich Boh upevňuje vo viere a pripomína im, že on je všemohúci, že jemu nič nie je nemožné, že on dáva život tam, kde života niet: „*Či je azda nejaká vec nemožnou Hospodínovi?*“ (18:14). „*Na určený čas zase sa navrátim k tebe podľa času života, a Sára bude mať syna*“ (18:14). Pamätajme, že Bohu nič nie je nemožné. On volá to, čo nie je, ako čo by už existovalo. On svojím slovom a svojou mocou privádza neexistujúce k existencii a kriesi mŕtvych. Božie zaslúbenie o splodení a narodení Izáka sa naplnilo v tom čase, v ktorom ho Boh predpovedal (Genezis 21).

Abraháмова skúška – obetovanie Izáka

Boh položil Abrahámovi do života ťažkú skúšku (Genezis 22). Prikázal mu obetovať svojho syna Izáka ako zápalnú obeť: „*Nože vezmi svojho syna, toho svojho jediného, ktorého miluješ, Izáka, a idi do*

zeme Morija a obetuj ho tam v zápalnú obeť na jednom z tých vrchov, o ktorom ti poviem“ (22:2). Abrahám poslúchol do bodky aj tento príkaz – neodkladal, nepochyboval, neprehodnocoval. Skoro ráno vstal, pripravil všetko pre zápalnú obeť, vzal Izáka a odišli do krajiny Morija. Je to predobraz ceny, ktorá raz bude zaplatená: Otec dá v obeť svojho jednorodeného Syna.

Abrahám dokázal svoju vieru skutkom, potvrdil svoju vieru poslušnosťou viery. Viera nikdy nemôže byť bez ovocia. Viera nikdy nemôže byť bez poslušnosti. Novozmluvné spisy toto odkrývajú naplno, odvolávajú sa práve na Abraháma (pozri list Jakuba). Abrahám v skúške obstál. Boh pripravil svoju ovečku, ktorá bola nakoniec obetovaná ako zápalná obeť namiesto Izáka. Aj to je predobrazom toho, že Boh mal pripraveného svojho dokonalého Baránka pre svoju dokonalú obeť.

Po tom, ako Abrahám obstál v skúške, mu Boh opätovne potvrdil zaslúbenia: „*Vtedy zavolať anjel Hospodínov na Abraháma po druhé z neba a riekol: Na seba samého som prisahal, hovorí Hospodín, lebo preto, že si učinil túto vec a neodoprel si mi ani svojho syna, toho svojho jediného, požehnám, áno požehnám ťa a rozmnožiť rozmnožím tvoje semeno tak, že ho bude ako hviezd na nebi čo do počtu a ako piesku, ktorý je na brehu mora, a tvoje semeno zdedí bránu svojich nepriateľov, a v tvojom semene budú požehnané všetky národy zeme, pretože si poslúchol na môj hlas“ (22:15-18). K zaslúbeniu a k zmluve pribudla ešte aj prísaha, Boh prisahal sám na seba. Jedna z týchto vecí sama o sebe stačí, aby veci boli nezmeniteľné*

a isté, ale Boh toto Abrahámovi potvrdil trojnásobne. Z toho môžeme vidieť, že ide o to najdôležitejšie: o Boží plán spásy, ktorý Boh uskutočňuje v dejinách ľudstva.

Koniec Abrahámovho života

Abrahám a Sára sa dožili sýteho veku v požehnaní. Abrahám 175 rokov (Genezis 25:7) a Sára 127 rokov (Genezis 23:1). Abrahám dal všetko dedičstvo svojmu synovi Izákovi: „A Abrahám dal všetko, čo mal, Izákovi...“ (Genezis 25:5-6). Aj týmto Abrahám na sklonku svojho života naplnil Boží príkaz. Synom zaslúbenia a jediným dedičom bol Izák. Izák bol ten, kto pokračoval v živote viery svojho otca, viery v tie isté zaslúbenia. „A tak dokonil Abrahám a zomrel v dobrej starobe, starý a sýty veku, a bol pripojený k svojmu ľudu“ (25:8). „A stalo sa po smrti Abrahámovej, že Boh požehnal Izáka, jeho syna“ (25:11).

Novozmluvný výklad abrahámovej viery a poslušnosti

Abrahámovská viera

Abrahámovi patrí popredné miesto v „Galérii svedkov viery“, ako ju uvádza List Židom v jedenástej kapitole. Je užitočné pripomenúť si, čo sa na tomto mieste sumárne hovorí o Abrahámovi a Säre: „Vierou Abrahám súc volaný poslúchol, keď mu kázal Boh, aby vyšiel zo svojej vlasti a išiel na miesto, ktoré mal dostať za dedičstvo. A vyšiel bez toho, že by bol vedel, kam ide. Vierou pohostínil v zemi zaslúbenia ako v cudzej a býval v stanoch s Izákom a Jakobom, so spoludedičmi toho istého zaslúbenia. Lebo

očakával mesto, majúce základy, ktorého remeselníkom a staviteľom je Boh. Vierou i sama Sára dostala moc založiť semeno a porodila mimo času veku, keďže mala za verného toho, ktorý zaslúbil. Preto sa ich aj z jedného, a to už umrtného, naplodilo množstvom ako hviezd na nebi a ako nesčíselného piesku na brehu mora. Tí všetci pomreli vo viere bez toho, že by boli dostali Bohom dané zaslúbenia, ale ich zďaleka videli a boli presvedčení o nich a vítali ich a vyznávali, že sú cudzincami a pútnikmi na zemi. Lebo tí, ktorí hovoria také veci, zjavne ukazujú, že hľadajú vlast'. A keby boli mysleli na tú, z ktorej vyšli, boli by mali času vrátiť sa. Ale takto túžia po lepšej, to jest po nebeskej. Preto sa nehanbí za nich ich Boh menovať sa ich Bohom, lebo im prihotovil mesto“ (Židom 11:8-16).

Abrahámová viera je vierou v zaslúbenia, ktoré sa týkajú viac než len zemských vecí (zaslúbení krajiny – vlasti, zemského dedičstva). Je to viera v zaslúbenia, ktoré sa predovšetkým týkajú večnosti, spásy, večného života, vlasti v nebesiach, nebeského Jeruzalema. Boh túto vieru počítal Abrahámovi za spravodlivosť. Táto spravodlivosť mu je počítaná (pripočítaná) len na základe viery v Božie zaslúbenie (Rímskym 4:5, Galatským 3:6).

Ospravedlnenie – Božie vyhlásenie za spravodlivého, viera počítaná za spravodlivosť

Spasenie, dar večného života, je z milosti a z viery samotnej, bez zásluh, bez skutkov: „Ale tomu, kto nerobí skutkov, ale verí na toho, ktorý ospravedľňuje bezbožného, počíta sa jeho viera za spravodlivosť“ (Rímskym 4:5). Táto kľúčová pravda, jadro evanjelia, je položená za

základ ospravedlnenia: „*Tak ako Abrahám uveril Bohu, a počítalo sa mu to za spravodlivosť.*“ (Galatským 3:6). Človek sa nemôže stať spravodlivým vlastnými skutkami, musí byť ospravedlnený, čiže Bohom vyhlásený za spravodlivého a: Boh počíta spravodlivosť z viery bez skutkov. Boh vyhlasuje za spravodlivého toho, kto verí. Ale aká viera je dostatočná na vyhlásenie za spravodlivého? Tá, ktorá verí Božím zaslúbeniam týkajúcich sa spásy a večného života. V Abrahámovom prípade (chronologicky pred obetou Golgoty) to boli zaslúbenia, o ktorých sme hovorili vyššie. V našom prípade (chronologicky po obeti Ježiša Krista na kríži) je to viera v evanjelium ukrižovaného a vzkrieseného Krista (Rímskym 4:16-25).

Veriaci v Krista (v evanjelium) sú deti Abrahámove

Rímskym 4 kapitola odkrýva, aký je vzťah Abrahámovej viery a našej viery, ktorí sme uverili evanjeliu: Všetci tí, ktorí uverili v Krista, uverili v evanjelium, sú spasení vierou – títo sú v duchovnom zmysle deťmi Abraháma. Sú súčasťou *semena* (potomstva), ktoré bolo Abrahámovi zaslúbené. Abrahám im je otec a oni sú jeho synmi (Galatským 3:7): „... *Lebo hovoríme, že Abrahámovi sa počítala viera za spravodlivosť. A tak ako sa mu počítala? Či vtedy, keď bol v obriezke, keď bol obrezaný, a či v neobriezke, keď bol ešte neobrezaný? Nie v obriezke, ale v neobriezke, a dostal znamenie obriezky ako pečať spravodlivosti viery, viery v neobriezke, aby bol otcom všetkých veriacich neobriezku, aby aj im bola pripočítaná spravodlivosť, a aby bol otcom obriezky nie len*

tým, ktorí sú z obriezky, ale aj tým, ktorí kráčajú v šlapajach viery, viery v neobriezke, nášho otca Abraháma“ (Rímskym 4:9-12). „*Preto z viery, aby bolo podľa milosti, aby bolo zaslúbenie pevné všetkému semenu, nie len tomu zo zákona, ale aj tomu z viery Abrahámovej, ktorý je otcom všetkých nás – ako je napísané: Učinil som ta otcom mnohých národov – pred tvárou Boha, ktorému uveril, a ktorý oživuje mŕtvych a volá to, čo nie je, ako čo by bolo; ktorý tam, kde nebolo nádeje, uveril v nádeji, aby bol otcom mnohých národov podľa povedaného: Tak bude tvoje semä; a neoslbnúc vo viere nehľadel na svoje už umŕtvené telo majúč okolo sto rokov ani na umŕtvenie života Sáry a nepochyboval o zaslúbení Božom v nevere, ale bol posilnený vo viere dajúc slávu Bohu a súc cele istý toho, že to, čo zaslúbil, je mocný aj urobiť, preto mu to aj bolo počítané za spravodlivosť. A nie je to napísané iba pre neho, že sa mu počítalo, ale aj pre nás, ktorým sa má počítať, nám veriacim na toho, ktorý vzkriesil Ježiša, nášho Pána, z mŕtvych, ktorý bol vydaný pre naše hriechy a vstal z mŕtvych pre naše ospravedlnenie*“ (Rímskym 4:16-25). „*A teda vedzte, že tí, ktorí sú z viery, sú synmi Abrahámovými*“ (Galatským 3:7).

Zemská a duchovná rovina zaslúbení daných Abrahámovi

Zaslúbenia, ktoré dostal Abrahám, majú zemskú a aj duchovnú (večnú, nebeskú) rovinu, ako hovorí Božie slovo v novozmluvnom zjavení (Rímskym 4, Galatským 3, Židom 11). Zemská rovina zaslúbených požehnaní je tieňom budúcich vecí – je predobrazom duchovných/nebeských požehnaní.

Zaslúbené semeno: Zaslúbené semeno v zemskej rovine znamená potomstvo. V širšom zmysle slova sú to všetky fyzické generácie všetkých synov (potomkov) Abraháma, národy a králi – patria sem všetci tí, na ktorých sa vzťahuje príkaz obrezať sa na tele. Ale v duchovnom zmysle je to Izák ako syn zaslúbenia (a zároveň ako predobraz Krista) a konečným a striktným naplnením zaslúbeného „semena“ je Kristus: *„A zaslúbenia boli povedané Abrahámovi a jeho semenu. Nehovorí: I semenám, ako keby ich bolo mnoho, ale hovorí ako o jednom: I tvojmu semenu, ktorým je Kristus“* (Galatským 3:16). V duchovnom zmysle slova dnes Abrahámovým semenom sú všetci tí, ktorí sú z viery Kristovej, ktorí sú v Kristovi skrze vieru v evanjelium: *„A Písmo predvidiac, že Boh z viery ospravedľňuje pohanov, predzvestovalo Abrahámovi: Požehnané budú v tebe všetky národy“* (Galatským 3:8), *„A ak ste vy Kristovi, tak ste semenom Abrahámovým a podľa zaslúbenia dedičmi“* (Galatským 3:29).

Dedičstvo: Dedičstvo bolo zaslúbené Abrahámovi a aj jeho semenu. Tým semenom je Kristus a všetci, ktorí sú v ňom skrze vieru v evanjelium. Sem patria aj tí, ktorí mali v čase do obete Kristovej abrahámovskú vieru (Izák, Jákob, Dávid, Anna, Simeon, Kornélius...). Sme semenom Abrahámovým, ak veríme evanjeliu, a preto sme dedičmi jeho zaslúbení, zdedíme zem, ktorá bola Abrahámovi zaslúbená – nie tú zemskú, v zmysle zemepisného Izraela, ale tú nebeskú, večný život v nebeskom kráľovstve, keď bude nové nebo a nová zem.

Zaslúbená zem: Zemská rovina zaslúbenia o zemi sa naplnila vtedy,

keď izraelský národ vošiel do zaslúbenej zeme (krajiny) a získal ju. Toto zaslúbenie sa plnilo nejaký čas a plnosť dosiahlo až za kráľa Dávida. Zemská rovina tohto zaslúbenia je však len tieňom a predobrazom večného života v nebeskej vlasti (Židom 11:8-16).

Abraháмова skúška – obetovanie Izáka

V Abrahámovej skúške, keď mu Boh kázal obetovať syna Izáka, išlo o viac než len o preskúšanie Abrahámovej poslušnosti. Dokonca o viac než len o obraz toho, že raz Otec obetuje svojho jednorodeného Syna. Abrahám dostal zaslúbenie, že Izák bude tým semenom (potomkom), cez ktorého bude mať Abrahám nesmierne veľa potomstva (v zemskej i duchovnej zmysle), a že Izák bude tým dedičom zaslúbenej zeme, a nikto iný. Abrahám Bohu v tejto veci veril. Keď mu Boh kázal Izáka obetovať, ihneď šiel príkaz vykonať. Z toho vyplýva jedno jediné: Ak mal Izák obetovať ako zápalnú obeť a súčasne Izák mal byť dedičom a zaslúbeným semenom, musel Abrahám Bohu veriť, že Izáka vzkriesi z mŕtvych. Že to tak naozaj bolo potvrdzuje Božie slovo: *„Vierou obetoval Abrahám Izáka skúšaný súc a obetoval jednorodeného ten, ktorý prevzal zaslúbenia, a ktorému bolo povedané: V Izákovi sa ti bude volať semä, rozumujúc tak, že Boh je mocný aj z mŕtvych vzkriesiť, odkiaľ si ho aj odniesol v podobenstve“* (Židom 11:17-19). Abrahám rozumel a veril, že Boh je ten, ktorý vzkriesi z mŕtvych. Toto je dôležitá charakteristika, súčasť abrahámovej viery a rovnako aj viery v evanjelium (Skutky 26:8; Ján 5:21; 2. Korintským 1:9; 1. Korintským 15:13-17).

Všimnime si, že napriek tomu, že Boh Abraháma zastavil a Izák fyzicky obetovaný nebol, Božie slovo hovorí „*Vierou obetoval Abrahám Izáka*“ (Židom 11:17), ako keby sa skutok stal, ako keby bol vykonaný. Vo viere vykonaný bol, pretože Abrahámová poslušnosť viery bola úplná. Bohu to stačilo. Boh Abrahámovu poslušnosť videl celú, preto Izák nemusel byť fyzicky obetovaný. A Abrahám si ho, vyjadrené podobenstvom, obrazne (Židom 11:19), aj odniesol ako zabitého a zmŕtvychvstalého – ako keby sa obetovanie a zmŕtvychvstanie bolo skutočne aj stalo.

Pozoruhodné je aj to, ako Abrahám odpovedal Izákovi, keď sa ho Izák opýtal: „... *kdeže je ovečka na zápalnú obeť? A Abrahám riekol: Boh si opatrí ovečku na zápalnú obeť, môj synu...*“ (Genezis 22:7-8). Nemyslím si, že v tom okamihu Abrahám prorocky uvidel, že je v kríku zachytený Bohom pripravený baranček. Myslím si, že vtedy ani nevedel, aké proroctvo vyriekol: *Boh si pripraví ovečku*. A Boh potom aj poslal vo svojom čase ako obeť toho bezvadného Baránka Božieho, svojho Syna, ktorý sníma hriech sveta (Ján 1:29).

Tým, že Izák je v Židom 11:17-19 označený ako „jednorodný“ aj napriek tomu, že Abrahámov prvorodený bol Izmael, a napriek tomu, že Abrahám mal neskôr aj ďalších synov (s Ketrou, s ktorou sa oženil po smrti Sáry, Genezis 25:1-2), Božie slovo jasne hovorí, že zaslúbenia, ktoré boli dané Abrahámovi, videli len Izáka ako syna zaslúbenia, nevideli „zemských synov podľa tela“. Abrahám im aj tak rozumel a im aj takto veril. Abrahámovská viera je tak „predbehúňom viery“ v evanje-

lium. Tvorí základ pre spásu – spásu zo samotnej viery. Táto viera je takej podstaty, prirodzenosti, charakteru, že plodí poslušnosť Bohu a ide ruka v ruku s poslušnosťou Božím príkazom, s ovocím viery, skutkami viery. Základom pre spásu je samotná viera bez skutkov (Rímskym 4:5), avšak táto spasiteľná viera nemôže byť bez skutkov a poslušnosti (list Jakubov).

Poslušnosť prameniaca z viery a skutky viery

Hlavným poučením, ktorému novozmluvné písma učia, je uveriť a veriť Bohu. Je to viera v Božie zaslúbenie. Spolu s týmto poučením však ide aj druhé poučenie. Viera, ktorú Boh počíta (bez skutkov) za spravodlivosť, nikdy nie je sama, nikdy nie je bez skutkov, ale vždy plodí skutky viery. Spasiteľná viera vždy nesie ovocie – dobré skutky, skutky spravodlivosti, ktoré Boh pripravil pre tých, ktorí veria. Toto je živá viera. Mŕtva viera nenesie ovocie, nemá skutky.

O Abrahámovi čítame nielen to, že uveril Bohu a Boh mu to počítal za spravodlivosť, čítame aj to, že Abrahám „vierou urobil to a to“ (Židom 11:8-19): Vierou Abrahám vyšiel zo svojej vlasti..., vierou išiel tam, kam ho Boh povolal..., vierou prebýval v zemi, do ktorej ho Boh poslal..., vierou obetoval

Izáka... Abraháмова viera vždy konala, pracovala, prejavovala sa, žila. To je dôvod, prečo sa apoštol Jakub vo svojom liste vyjadruje tak, ako sa vyjadruje. Mŕtva viera, ktorá nemá skutkov, ktorá nekoná, nemôže spasit', lebo mŕtva viera nie je vierou, ktorú by Boh počítal za spravodlivosť.

A bez viery nie je možné ľúbiť sa Bohu. Lebo ten, kto prichádza k Bohu, musí veriť, že je, a že tým, ktorí ho snažne hľadajú, je odplatiteľom.

Židom 11:6

A spravodlivý bude žiť z viery. A keby sa utiahol, nemá v ňom záľuby moja duša.

Židom 10:38

Peter Vajda

Kristus je jediný liek na smrtné uhryznutie hriechom

A ako Mojžiš povýšil hada na púšti, tak musí byť povýšený Syn človeka, aby nikto, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život.

Ján 3:14-15

Týmto článkom sa chcem s vami podeliť o text tretej kapitoly Evanjelia podľa Jána vnímaný v kontexte môjho prvotného stretnutia s Ježišom skrze jeho evanjelium.

Záujem o osobu Ježiša Krista počas jeho služby bol veľký. Prichádzalo za ním mnoho ľudí. Chceli ho vidieť, chceli ho počuť, chceli s ním hovoriť (napr. Ján 12:20-21). Tak to bolo aj s Nikodémom, židovským kniežaťom. Je pozoruhodné, že Písmo zaznamenáva, že Nikodém prichádza k Ježišovi v noci. Práve cez tento detail Písmo odkrýva, že Nikodém chcel svoje stretnutie uskutočniť v tajnosti. Zrejme na to mal svoje dôvody.

Jednou z možností, prečo Nikodém prichádza k Pánovi v noci, je skutočnosť,

o ktorej vieme z deviatej kapitoly Jánovho evanjelia. Ježiš uzdravil slepého od narodenia. Vtedy si farizeji, vyšetrojúci tento zázrak, predvolali rodičov predtým slepého. Rodičia potvrdili, že sa ich syn narodil slepý. Viac však k danej udalosti povedať nechceli, lebo *sa báli Židov, lebo Židia sa už boli medzi sebou dohodli, aby ten, kto by vyznal o ňom, že je Kristus, bol vylúčený zo synagógy* (verš 22).

To, že Nikodém neprišiel k Ježišovi o dne, ale zvolil radšej noc, mi pripomína časy, keď som ja uveril v Ježiša Krista

a vyznal svojimi ústami, že Ježiš Kristus je Mesiáš poslaný od Boha. Tiež som sa o Ježiša zaujímal len v noci, v skrytosti a tajne, lebo, rovnako ako Nikodém, aj ja som si uvedomoval, že naša „farizejská spoločnosť“ sa akoby nejako uradila, aby každý, kto uverí v Ježiša Krista spôsobom, ktorý prevyšuje náš celospoločenský štandard – t.j. ísť do kostola maximálne v nedeľu – bol považovaný za fanatika alebo blázna a nebolo viac pre neho miesto v „synagóge rozumných ľudí“, teda v „synagóge“, ktorá akoby reprezentovala verejný život rozumných ľudí. Pamätám si, že moja sestra pricestovala z Prahy preveriť si situáciu, pretože sa dozvedela, že vraj som sa zbláznil a hovorím o Bohu.

Z toho, že Nikodém vôbec za Ježišom prišiel, môžeme rozumieť, že udalosti okolo Ježiša pozorne sledoval a uvedomil si to, čo potom Ježišovi aj sám vyznal: „*Rabbi, vieme, že si prišiel od Boha ako učiteľ, lebo nikto nemôže činiť divy, ktoré ty činiš, keby nebol s ním Boh*“ (verš 2). Nikodém Ježiša vyhladal napriek hrozbe vylúčenia zo synagógy, lebo dianie okolo Ježiša bolo jednoducho silnejšie než akýkoľvek zákaz.

Túto skutočnosť som si uvedomil aj ja, keď som udalosti okolo Pána Ježiša začal pozorne sledovať. Moje pozorovanie udalostí a diania okolo Ježiša, na rozdiel od Nikodéma, spočívalo však už len zo zapísaného svedectva očitých svedkov, z Písma, ale aj napriek tomu, že mi hrozilo vylúčenie z našej „synagógy“, teda vylúčenie z kolektívu rozumných a moderných ľudí, som neodolal, uveril a v modlitbe prišiel k Ježišovi.

Dôvodom, pre ktorý Nikodém prichádza a verí Ježišovi, sú práve divy, zázraky, ktoré Ježiš konal. Nikodém, ži-

dovské knieža, určite poznal Božie slovo a proroctvo, že raz povstane v národe muž poslaný od Boha, o ktorom Boh prikazuje poslúchať ho (5. Mojžišova 18:5; pozri tiež Matúš 17:5).

Ježiš sám vydal o sebe svedectvo, že on je Boží Syn a zaslúbený Mesiáš a je potrebné mu veriť: „*Verte mi, že ja som v Otcovi a Otec vo mne. A ak nie, pre samy tie skutky mi verte*“ (Ján 14:11). Inokedy na jeho svedectvo zodvihli kamene, aby ho ukameňovali: „*Ježiš im odpovedal: Mnoho dobrých skutkov som vám ukázal od svojho Otca, pre ktorý z tých skutkov ma kameňujete? Židia mu odpovedali: Za dobrý skutok ťa nekameňujeme, ale za rúhanie sa a preto, že ty súc človek robíš sa Bohom*“ (Ján 10:32-33). Ježiš im na to povedal: „*Ak nečiním skutkov svojho Otca, neverte mi; ale ak činím, aj keby ste mne neverili, verte tým skutkom, aby ste poznali a uverili, že je Otec vo mne a ja v Otcovi*“ (Ján 10:37-38).

Tento fakt si zrejme uvedomil aj sám Nikodém, keď Ježišovi vyznal: „*Nikto nemôže činiť divy, ktoré ty činiš, keby nebol s ním Boh.*“ Ježiš na vyznanie Nikodéma zdanlivo odpovedá vyhlásením, ktoré akoby ani nesúviselo s vyznaním, ktoré Nikodém práve urobil. Vo verši tri čítame: „*Ježiš odpovedal a riekol mu: Amen, amen ti hovorím. Ak sa niekto nenarodí znova, nemôže vidieť kráľovstvo Božie.*“

Všimnime si, že Ježiš už od momentu, kedy k nemu Nikodém vo viere prišiel, začal Nikodéma duchovne viesť a vysvetľovať mu cestu spásy, ktorá úplne vylučuje schopnosť človeka ospravedlniť sa pred Svätým Bohom a zaistiť si vstup do nebeského kráľovstva, ba dokonca neumožňuje človeku ani to, aby ho čo i len uzrel.

Ježiš Nikodémovi vysvetľuje, že Boh je ten, kto ospravedľňuje ľudí z ich hriechov, keď hovorí: „... *Ak sa niekto nenarodí znova, nemôže vidieť kráľovstvo Božie*“ (verš 2). Ako vieme, svoje narodenie si nikto napláňovať nemôže, lebo ono je úplne v Božej kompetencii. Nikodém rozmýšľa telesne, ale aj napriek zjavnej nemožnosti fyzického narodenia sa znova Ježišove slová nezavrhuje a neprestáva hľadať vysvetlenie, a preto kladie otázky typu: „... *Ako sa môže narodiť človek, keď je starý? Či azda môže po druhé vojsť človek do života svojej matky a narodiť sa?*“ (verš 4).

Ježiš od Nikodéma očakáva už určitý stupeň poznania Písma. Keďže však Nikodém vo svojich otázkach rozmýšľa iba telesne, vysvetľuje mu duchovný proces, pri ktorom dochádza k novému narodeniu: „*Ježiš mu odpovedal: Amen, amen ti hovorím, že ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho. Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je Duch. Nediv sa, že som ti povedal: Musíte sa narodiť znova.*“ (verše 5-7). Verím, že voda, o ktorej tu Ježiš hovorí, je Božie slovo (Ján15:3, Efezským 5:26) a Duch je Boží Duch (Ján 14:26, 15:26; Titovi 3:5), ktorý Božie slovo robí živým pre človeka.

Ježiš poukazuje na jasnú hranicu medzi ľuďmi, ktorí sa narodia z tela, teda sú iba telesne narodení, a medzi ľuďmi, ktorí sa narodia z Božieho Ducha na základe viery v Božie slovo. Ten, kto sa narodí iba telesne a zomrie, nikdy nevojde do Božieho kráľovstva. Naopak, ten kto sa narodí telesne a počas života z Božej milosti aj duchovne z Božieho Ducha, teda ten, kto uverí evanjeliu Ježiša Krista, môže vojsť do Božieho kráľovstva.

Či sa nám to páči alebo nie, vo veciach, ktoré si sami nedokážeme overiť, sa musíme jednoducho rozhodovať na základe dôvery – buď im veríme, alebo neveríme. Preto je len na nás, či si zvolíme dôverovať Božiemu slovu tak, ako je zaznamenané, alebo sa rozhodneme nedôverovať mu, odmietneme ho a držíme sa svojich názorov alebo názorov, ktoré ponúka svet a na konci ktorých je smrť. Pán Ježiš ukázal ľuďom mnohé zázračné skutky, a tak dal ľuďom dostatočné dôvody, aby sme mohli v neho veriť a spoznať, že sme neboli stvorení pre záhubu, ale pre život, a to pre večný život vo večnosti s ním. Preto ďalej hovorí: „*A ako Mojžiš povýšil hada na púšti, tak musí byť povýšený Syn človeka, aby nikto, kto verí v neho, ne zahynul, ale mal večný život.*“ (verše 14 a 15).

Nikodémovi tým pripomína udalosť, ktorú ako učiteľ Izraela pozná zo štvrtej Mojžišovej knihy: „*A ľud vravel proti Bohu a proti Mojžišovi: Prečo ste nás vyviedli hore z Egypta? Aby sme pomreli tu na púšti? Lebo niet ani chleba, ani vody. A naša duša si už zošklivila ten ničomný chlieb. A Hospodin poslal na ľud jedovatých hadov ohnivých, ktorí štípali ľud, takže zomrelo množstvo ľudu z Izraela. Preto prišiel ľud k Mojžišovi a vraveli: Zhrešili sme, keď sme hovorili proti Hospodinovi i proti tebe. Modli sa Hospodinovi, aby odstránil od nás hada. A Mojžiš sa modlil za ľud. A Hospodin riekol Mojžišovi: Sprav si takého ohnivého hada a vystav ho na tyč. A stane sa, že každý, kto je uštipnutý, keď ho uvidí, bude žiť. Vtedy spravil Mojžiš medené hada a vystavil ho na tyč. A bolo tak, že keď uštipol had niekoho, a keď pozrel uštipnutý na medené had, žil.*“ (4. Mojžišova 21:5-9).

Neviem či si to uvedomujeme, ale sme v rovnakej situácii, ako boli izraelskí tam na púšti. Mali by sme si uvedomiť, že aj my sme uštipnutí už od čias, kedy sa Adam s Evou nechali „poštípať“ hadom. Tento hadí jed, porušenosť v nás, s ktorou sa rodíme, sa prejavuje ako rebélia v tom, že nehľadáme Božiu, ale našu vôľu, a to má za následok, že zomierame. Toto je diagnóza nášho života: Všetci zomierame kvôli porušenosti v nás.

Aby sme raz mohli vidieť nebeské kráľovstvo tak, ako hovorí Ježiš, práve na neho musíme vo viere vzhliadnuť, ako tamtí na púšti vzhliadali na riešenie, ktoré bolo znázornené hadom vyzdvihnutým na tyči.

Tak ako si ľudia tam na púšti uvedomovali že hynú a tým, že Boh poskytol riešenie situácie, ktoré ak by neprijali, o chvíľu by zomreli, tak aj my môžeme z Božej milosti nájsť riešenie v našom hynúcom a častokrát bolestivom stave. Avšak prijať toto Božie riešenie dokážeme, až keď si uvedomíme, že naozaj zomierame, že sme porušení, že sme chorí a mŕtvi vo svojich prestúpeniach. Ježiš raz Židom povedal: „Zdraví nepotrebujú lekára, ale nemocní. Neprišiel som povolať spravodlivých, ale hriechnych k pokániu“ (Marek 2:17). Nie každý kvôli svojej pýche, ktorá je tiež prejav porušenosti, priznáva, že je chorý a potrebuje lekára, že potrebuje Božie riešenie svojho stavu.

Záchrana na púšti nespočívala len v samotnom pohľade na tyč s hadom. Tá záchrana zahŕňovala v sebe ďaleko hlbšiu skutočnosť. Skutočnosť, že riešenie je od Boha, a iba ten, kto túto skutočnosť vo viere prijal ako riešenie

od Boha, žil (4. Mojžišova 21:9). Ježiš o sebe prehlásil: „*Ja som vzkriesenie i život; ten, kto verí vo mňa, aj keby zomrel, žiť bude*“ (Ján 11:25). Preto Nikodémovi a súčasne aj nám hovorí: „*Ako Mojžiš povýšil hada na púšti, tak musí byť povýšený Syn človeka*“ (verš 11).

Ježiš je totiž Boží liek, ktorý sa prijíma vierou. Z pohľadu telesného človeka je to bláznivé: „*Lebo slovo križa je tým, ktorí hynú, bláznovstvom; ale nám, ktorí dosahujeme spasenie, je mocou Božou*“ (1. Korintským 1:18).

Rovnako bláznivým riešením to muselo pripadať aj mnohým ľuďom vtedy tam na púšti. Ak izraelskí ľudia na púšti uverili v riešenie, ktoré prišlo od Boha, nezahynuli (verš 15). Tí však, ktorí neuverili, videli len obyčajnú medenú tyč a medeného hada, v ktorom nevideli žiadne riešenie, a preto zahynuli. Chýbal im duchovný zrak, duchovné porozumenie a uchopenie hlbšej skutočnosti.

Dnes máme rovnakú príležitosť vidieť Ježiša Krista ako Božie riešenie nášho problému, ktorým je, že sme všetci proti Bohu zhršli. Všetci sme poštípaní jedom hriechu, rebéliou a zomierame. Ježiš však hovorí, že nikto, kto verí v neho, nezahynie, ale má večný život: „*Lebo to je vôľa môjho Otca, ktorý ma poslal, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň*“ (Ján 6:40). Preto je na mieste otázka: *Vidíme svoju porušenosť? Vidíme Syna ako Božie riešenie svojho problému?*

Keď boli Izraelci uštipnutí hadom, tak jediným riešením, aby nezahynuli, bol vyvýšený had na medenej tyči a nutnosť vo viere prijať, že všetko, čo Boh slúbil, to aj dodrží. Rovnako dnes je jediným riešením – Božím riešením to,

aby sme sa pozreli na Ježiša Krista ako na svojho Spasiteľa a Záchrancu. Lebo je to On, kto za nás zomrel, aby naplnil požiadavku zákona namiesto nás, požiadavku, ktorá znie: *mzda/odplata za hriech je smrť*. Nieкто musí zobrať mzdu/odplatu za spáchaný hriech. Bud' to budeš ty, alebo uveríš, že to bol Ježiš.

V ňom jedinom je záchrana od prichádzajúceho Božieho spravodlivého súdu: *„Lebo tak miloval Boh svet, že svojho jednorodného Syna dal, aby nikto, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život“* (verš 16). Boží súd je v tom, že: *„Kto verí v neho, nebude odsúdený, ale ten, kto neverí, už je odsúdený, lebo neuveril v meno jednorodného Syna Božieho“* (verš 18).

Človek neveriaci v Ježiša Krista nemá záchrancu a za svoje hriechy bude platiť sám. Bude platiť za hriechy, ale hlavne za neprijatie záchrany v Božom Synovi, ktorú Boh ponúka z milosti každému, kto túto záchranu prijme. Kto neprijme Božiu milosť, ktorá je ponúkaná v Synovi, nebude zachránený, ale následne ho odsúdi Božia spravodlivosť.

Evanjelium milosti pozýva každého, aby prišiel v pokání, vo viere a v modlitbe k Ježišovi a tak bol zachránený! Ježiš hovorí: *„Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne, a toho, kto príde ku mne, nevyženiem von“* (Ján 6:37) a *„lebo Syn človeka neprišiel zahubiť ľudské duše, ale spasit“* (Lukáš 9:56). Aj dnes platia slová Písma:

*„V príhodný čas som tá počul a v deň spasenia som ti pomohol.
Hľa, teraz je čas práve príhodný, hľa, teraz deň spasenia!“*

2. Korintským 6:2 a

„Kto verí v Syna, má večný život; ale kto nie je vo viere poslušný Synovi, nezrie života, ale hnev Boží zostáva na ňom.“

Ján 3:36

Ján Šuranský

Boh – teraz a navždy

Redakčne skrátaná tretia kapitola knihy Stuart Olyott *„Ježiš je Boh aj človek“* (podtitul: Čo Biblia učí o osobe Krista), vydavateľstvo Ordo salutis, Bratislava 2002. Publikované s láskavým súhlasom vydavateľstva.

Presne tak, ako náš Pán neprestal byť Bohom, keď sa stal človekom, rovnako neprestal byť Bohom, keď sa navrátil do nebies, aj keď sa tam navrátil s ľudskou prirodzenosťou, ktorú predtým, než prišiel na zem, nemal. Je Bohom v *tejto chvíli*. A bude ním navždy. Toto je téma tejto ďalšej kapitoly.

Táto doktrína je znova a znova vyučovaná v úplne každej knihe Novej zmluvy – či už vo forme priameho výroku alebo vyvodenej ako dôsledok. Každý nezaujatý čitateľ to môže vidieť sám. Rozsah svedectva je tak veľký a tak hlboko vtkaný do samotného stavebného materiálu Novej zmluvy, že v tejto chvíli

nie je potrebné nič iné, než prezentovať všeobecnú vzorku tejto evidencie. On je Bohom navždy. Bol Bohom, kým bol medzi nami a je Bohom teraz a navždy. Vlastne, akoby mohol niekto, kto vôbec bol niekedy Bohom, ním *prestať* byť? Takáto myšlienka je absurdná. Ten, kto je Bohom, je ním zo samotnej definície až navždy. Ale Nová zmluva sa horlivo snaží prezentovať pravdu, ktorej sa nemôžeme minúť. Nenecháva nás na mieste, kde by sme si jednoducho mali veci premyslieť, a tak prísť k očividnému záveru. Prehlasuje pravdu priamo.

Dva kľúčové odseky

Keď uvažujeme o tejto téme, potom dobrým štartovacím miestom je jeden odsek v Novej zmluve. Je ním text Židom 1:1-3. Prečo znova neotvoriť Bibliu a nanovo sa zamyslieť nad týmito veľkolepými slovami?

Potom, čo nám toto slovo povedalo, že Božia reč k jeho svetu dosiahla svoj vrchol a záver v jeho Synovi, apoštol pokračuje, aby nám oznámil sedem obdivuhodných právd o Synovi. Kristus je sprostredkujúcim dedičom vesmíru. Ním Boh učinil veky. On je leskom jeho slávy – ten, ktorý sám žiari Božou slávou, nie spôsobom odrazu, ale vlastnou podstatou. On je odtlačkom Božej podstaty a dokonale ho zjavuje. Svojím slovom udržuje všetko pospolu. To je ten, ktorý skrze samého seba zmazal naše hriechy a teraz sedí po pravej ruke Veličenstva na výsostiach.

V týchto veršoch apoštol hovorí, kto a čo Kristus je a čo vykonal. Na Božom tróne teraz sedí ako človek ten, ktorý je aj naďalej leskom Božej slávy a odtlačkom jeho podstaty. To, že sa ponížil

svojím vtelením, nijako nezabránilo, aby ho jeho dielo zmierenia slávne vyvýšilo na miesto, z ktorého prišiel. Ale takisto ani nevyvolalo žiadnu podstatnú zmenu v ňom. Kristus zostáva tým, čím *je*. To, kým bol, keď utvoril svety, tým aj zostáva. A ako uvažujeme o vyjadreniach, ktoré sú mu adresované, veľmi dobre chápeme, že sa nedali použiť na nikoho iného, než Boha samotného. Ten, ktorý je teraz a aj navždy človekom, je *stále* Bohom.

Ďalší dôležitý úsek je Efezským 4:7-8. Pavol v ňom zdôrazňuje, že nanebovstúpený Kristus odovzdal každému veriacemu v cirkvi rozličné dary. Aby podporil toto tvrdenie, cituje Žalm 68:18. Pavol by to v žiadnom prípade nemohol urobiť, ak by si nebol istý tým, že tento verš je o Pánovi Ježišovi Kristovi.

Pozorné preskúmanie Žalmu 68:18 ukazuje, že ide o oslavu príchodu Pánovej archy do Jeruzalema. Jeruzalem má na zemi jedinečnú česť, a to nie preto, žeby hora Sion bola väčšia ako iné vrchy. Ide o duchovné povýšenie miesta, ktoré si Boh vybral na prebývanie. Pavol si uvedomuje, že tieto slová majú ešte vyššie naplnenie v Kristovom nanebovstúpení. On bol vyvýšený na miesto úplnej suverenity v nebi a z tohto miesta rozdáva dary svojej cirkvi. Keď Pavol rozmýšľa o Kristovi, ktorý je v nebesiach, neuspokojuje sa s ničím menším než takto velebiacom jazykom. Myšlienka, žeby Kristus, bol menší ako Boh, na jeho myseľ ani len nevstúpila. Žalm, ktorý hovorí exkluzívne o Bohu, sa pripisuje *Kristovi*. Rozmýšľať o vstúpenom Kristovi v súradniciach božstva je pre neho také prirodzené ako dýchanie.

Dva odseky, o ktorých sme sa zmienili, sú typickými predstaviteľmi desiatok

ďalších nachádzajúcich sa v Novej zmluve. Kristus je Bohom *teraz a navždy*. Aby sme to ukázali tak jasne, ako sa len dá, sledujme teraz štyri myšlienkové línie na túto tému, ktoré používali rozliční pisatelia počas dlhých storočí pred nami.

Mená a tituly

V predchádzajúcom oddiele sme spomínali Židom 1:1-3. Tento úsek sa skončil odkazom na Kristovo nanebovstúpenie a terajšie postavenie. Ak by sme v čítaní tejto kapitoly pokračovali ďalej, zistili by sme, že pisateľ postupuje až na miesto, kde sú slová Žalmu 45:6-7 vzťahnuté na Krista: „Tvoj trón, ó, Bože, [je] na veky“ (Židom 1:8). Ježiš Kristus je vo svojom terajšom postavení *nazývaný Bohom*.

Je to večný Kristus, teraz už nanebovstúpený, ktorého Pavol nazýva: „Boh, požehnaný na veky“ (Rímskym 9:5), „Kráľ vekov, neporušiteľný, neviditeľný ... jediný, múdry Boh“ (1. Timoteovi

1:17), „veľký Boh a náš Spasiteľ“ (Títus 2:13) a On je tým, o ktorom sa stále dá povedať: „v ňom prebýva všetka plnosť božstva telesne“ (Kolosenským 2:9).

Pre Petra, píšuceho až po jeho nanebovstúpení, je Ježiš „naš Boh a Spasiteľ“. Takto znie grécky text v 2. Petra 1:1 a takto je to aj preložené v preklade profesora Roháčka. Pre Júdu je Kristus „jediný múdry Boh, náš Spasiteľ“ (Júda 24-25) a pre Jána „pravdivý Boh a večný život“ (1. Jána 5:20). Mali by sme si všimnúť, že to nie sú len rôzni ľudia, ktorí vyslovujú tieto úžasné tvrdenia o nanebovstúpenom Pánovi. On sám to tvrdil. Po svojom vystúpení sa zjavil Jánovi, ktorý bol v exile na ostrove Patmos. Ohlásil sa mu nasledovným spôsobom: „Ja som Alfa i Omega... hovorí Pán, Boh, ktorý je a ktorý bol a ktorý príde, ten Všemohúci“ (Zjavenie 1:8).

Výrokom o panstve Krista sa narodila kresťanská cirkev v plnom novo-zmluvnom zmysle: „Lebo Dávid nevstúpil na nebesia, ale on hovorí: Riekol Pán môjmu Pánovi: Sed' po mojej pravici, dokiaľ nepoložím tvojich nepriateľov za podnož tvojich nôh. Nech teda vie istotne celý dom Izraelov, že i Pánom i Kristom ho učinil Boh, toho Ježiša, ktorého ste vy ukrižovali!“ (Skutky 2:34-36).

Viera v Kristovo panstvo je taká kľúčová pre novo-zmluvné chápanie jeho identity, že sa jasne píše, že nikoho, kto to nevyznáva, nemožno považovať za kresťana (1. Korinským 12:3).

Tá istá pravda zreteľne vystupuje na povrch v Rímskym 10:11-15. Pavol tu vysvetľuje, že človek prijíma spasenie len vierou v Krista, či už je to Žid alebo pohan. V tomto kontexte píše: „Lebo

každý, kto bude vzývať meno Pánovo, bude spasený“ (verš 13). „Pán“, o ktorom tu píše, je očividne Ježiš Kristus.

Tým istým spôsobom sa aj božský titul „Syn Boží“ naďalej používa pre Krista po jeho nanebovstúpení. Ako sme už videli, práve tento spôsob vyjadrenia Kristovho božstva bol prvým posolstvom, ktoré apoštol kázal po svojom obrátení (Skutky 9:20) a aj naďalej to bol jeden z jeho obľúbených spôsobov na označenie svojho Spasiteľa (napr. Galatským 2:20). Tento titul používa pisateľ listu Židom, keď povzbudzuje čitateľov, aby ďalej prijímali úžitok z Kristovej prítomnej služby veľkňaza (Židom 4:14-16). Ján takisto používa tento titul, keď hovorí o tom, ako terajší kresťan zakúša Krista (1. Jána 5:1-13). Nech by niekto prechovával akékoľvek pochybnosti o osobe Pána Ježiša Krista dnes, svedectvo Novej zmluvy je jednoznačné. Bol Bohom, kým bol medzi nami. Je Bohom aj *teraz!*

Atribúty

Nielen, že je Ježiš nazývaný Bohom po svojom nanebovstúpení, ale Nová zmluva učí, že charakteristické vlastnosti, ktoré patria Bohu, sa mu smú aj naďalej pripisovať.

Čo sa týka priestoru, Boh je všade (1. kniha Kráľov 8:27; Žalm 139:7-10). Ako kráčame do celého sveta, aby sme šírili evanjelium, sme posilnení, keď počujeme Kristovo: „hľa, ja som s vami po všetky dni“ (Matúš 28:20). To, že je prítomný na všetkých miestach, vidno aj na jeho nasledovnom zaslúbení, že bude všade, kdekoľvek sa zídu dvaja alebo traja v jeho mene (Matúš 18:20). Osoba, ktorá miluje Krista a zachováva

jeho slová, nech by bola kdekoľvek, zažije Kristovu prítomnosť (Ján 14:23).

Čo sa týka času, Boh je večný (Izaiáš 40:28; Abakuk 1:12). V knihe Zjavenie Ježiš hovorí: „Ja som Alfa i Omega, počiatok i koniec, prvý i posledný“ (Zjavenie 22:13, pozri tiež 1:11). Ježiš je večný. Očividne, Ježiš je Boh.

V tomto Bohu neexistuje žiadna premena. Nikdy v minulosti nenastala a nikdy ani nenastane, pretože On je navždy ten istý (Malachiáš 3:6; Jakub 1:17). Ale, čo je pravdivé o samotnom Bohu, je pravdivé o Ježišovi, keďže „Ježiš Kristus [je] ten istý včera i dnes i naveky“ (Židom 13:8). Taký, aký bol pred stvorením vesmíru, taký je aj teraz a taký bude aj potom, keď tento vesmír zanikne, pretože „ty si, Pane, v počiatkoch založil zem, a dielom tvojich rúk sú nebesia. Ony zahynú, ale ty vždy trváš, a všetky zostarnú ako rúcho, a zvinieš ich ako plášť, ako rúcho, a budú zmenené. Ale ty si ten istý, a tvojim rokom nebude konca“ (Židom 1:10-12).

Čo sa týka poznania, Boh vie všetko (Žalm 139:2-5; 1. Jána 3:20). Kristovi nie sú zakryté žiadne tajomstvá. Tento fakt na nás udiera sedemkrát, keď už ako nanebovstúpený Pán posielal listy svojim zborom. Potom, čo vždy oznámi svoje tituly a pomenovania, každý list ohlasuje závažnú pravdu: „znám tvoje skutky“ (Zjavenie 2:2,9,13,19; 3:1,8,15). Kto iný, ako Boh sám, by to mohol povedať?

Čo sa týka moci a sily, Boh koná, čokoľvek si zvolí (Žalm 135:6; Daniel 4:35). Takisto aj Ježiš Kristus. On je „ten Všemohúci“ (Zjavenie 1:8). Celý vesmír drží spolu jeho slovom (Židom 1:3). Bez neho by prestal existovať (Kolosenským 1:17). Niet sa čo diviť, že

je nazvaný „Kráľ kráľov a Pán pánov“! (Zjavenie 19:16; 1. Timoteovi 6:13-16).

Peter veľmi dobre vie, že Boh sám je svätý a pritom s radosťou aplikuje Žalm 16 na Krista a nazýva ho „Svätým“ (Skutky 2:27). Je správne, ak nazývame Ježiša „jediným múdrom Bohom, naším Spasiteľom“ (Júda 24–25), „jediným, múdrom Bohom“ (1. Timoteovi 1:17), „v ktorom sú skryté všetky poklady múdrosti a známosti“ (Kolosenským 2:3). Vidíme to znova a znova: čo platí o samotnom Bohu, platí aj o Ježišovi – *práve teraz!*

Božské skutky

V čase, keď pobýval na zemi, Ježiš tvrdil, že Otec vydal do jeho rúk úplne všetko (Lukáš 10:22; Ján 3:35). Určite to nemyslel tak, že to platilo len počas tých niekoľkých rokov, keď kráčal po zemi, keďže Nová zmluva trvá na tom, že je to o ňom pravda aj *teraz*. V skutočnosti Kristove slová pri rozlúčke zazneli nato, aby nám pripomenuli, že neexistuje žiadne miesto, nad ktorým by nemal vládu (Matúš 28:18). Všetky veci sú pod jeho nohami (Efezským 1:22). Nikde sa nemôže stať nič také, čo by nebolo jeho vôľou (Efezským 1:11). Všetky tieto veci predstavujú božské skutky a privilégia, a pritom ich koná Kristus!

„Kto môže odpúšťať hriechy krome jedného Boha?“ (Marek 2:7). Ale Pavol napísal kresťanom v Kolosách: „odpúšťajúc si... ako aj Kristus odpustil vám“ (Kolosenským 3:13). Kolosenski sa stali kresťanmi až dlho potom, čo náš Pán odišiel do neba. Nikdy ho nevideli a ani fyzicky nestreli. No to, čo smie a dokáže vykonať len sám Boh, učinil pre nich vstúpený Kristus!

Kto iný, ako Boh, dokáže udeliť večný život? Pritom Ježiš dal jasne najavo, že všetci, ktorí majú večný život, ho dostali darom od neho (Ján 10:28). Z jeho moci muži a ženy duchovne ožívajú (Ján 5:21,25-27). V živote žiadneho človeka nemôže nastať žiadna skutočná duchovná skúsenosť bez toho, aby jej autorom nebol Ježiš Kristus. On je ten, kto zosiela Svätého Ducha (Ján 16:7; Skutky 2:32-3), a len kvôli nemu samému sa veriaci v neho stávajú posvätenými (Efezským 5:25-26).

Ale Ježiš nekriesi ľudí len do duchovného života. Keď povedal: „Ja som vzkriesenie i život; ten, kto verí vo mňa, aj keby zomrel, žiť bude. A nikto, kto žije a verí vo mňa, nezomrie na veky“ (Ján 11:25-26). Ale či sme schopní úprimne veriť, žeby niekto menší než je Boh, dokázal kriesiť mŕtvych? Pritom sa Pavol nemôže zdržať toho, aby nenapísal: „Spasiteľa očakávame. Pána Ježiša Krista, ktorý premení telo nášho poníženia, aby bolo súpodobným telu jeho slávy podľa pôsobenia, ktorým si môže aj podriadiť všetky veci“ (Filipským 3:20-21).

Následne po vzkriesení to bude Ježiš Kristus, ktorý bude súdiť svet. Šalamún napísal: „Boh privedie každý skutok na súd i každú vec skrytú, už či je dobrá či zlá“ (Kazateľ 12:14). Ale Nová zmluva trvá na tom, že „my všetci sa musíme ukázať pred súdnou stolicou Kristovou“ (2. Korintským 5:10) a že „ten, kto súdi, je Pán“ (1. Korintským 4:4). Bližšie preskúmanie tohto posledného verša jednoznačne ukazuje, že „Pán“, o ktorom sa tu hovorí, je Pán Ježiš Kristus (2. Timoteovi 4:1). Je to jediný a jedinečný Syn Otca, ktorý má moc zachrániť a moc zatratiť (Ján 5:22, 28-29). Dokonca aj tí, čo ho neposlúchajú, ho v ten deň

oslovia podľa jeho božského titulu „Pán“ (Matúš 7:21-23). V tej hroznej chvíli už jeho sláva nebude viac nijak zakrytá (2. Tesalonickým 1:7-10). To, čo dokáže len Boh sám, to aj uskutoční. Bude súdiť svet spravodlivo a v celom jeho vesmíre už nebude ani jedna bytosť, ktorá by aj naďalej pochybovala o jeho božstve.

Uctievaný ako Boh

Ježiš Bohom a Písma nás učia, že nielen *smieme* Krista uctievať (napríklad ako to urobil Tomáš po Kristovom vzkriesení), ale že ho *aj máme* uctievať.

On celý čas prijíma takúto chválu v nebi. Vo vzťahu k Pánovi Ježišovi Kristovi je prikázané: „A nech sa mu klaňajú všetci anjelia Boží“ (Židom 1:6). A oni tak činia. Nespočítateľné zástupy obklopujú jeho trón a „hovoria veľkým hlasom: Hoden je Baránok, ten zabitý, vziať moc a bohatstvo a múdrosť a vládu a česť a slávu a dobrorečenie“ (Zjavenie 5:12). K týmto nádherným bytostiam sa pripája jeho ľud na zemi, keď vyznáva: „Tomu, ktorý nás zamiloval a umyl nás od našich hriechov svojou krvou a učinil nás kráľmi a kňazmi Bohu a svojmu Otcovi – jemu sláva a sila na veky vekov. Amen“ (Zjavenie 1:5-6).

Práve preto, že kresťania vzdávajú Kristovi chválu, sú známi ako tí, „ktorí vzývajú meno nášho Pána Ježiša Krista“. Robia tak preto, že Boh chce: „aby všetci ctili Syna, ako ctia Otca“, a nemôžu zabudnúť nato, že: „kto nectí Syna, nectí Otca, ktorý ho poslal“ (Ján 5:23), a rovnako, že „nikto, kto zapiera Syna, nemá ani Otca; kto vyznáva Syna, má aj Otca“ (1. Jána 2:23).

Kvôli tomu sa Štefan vo chvíli, keď zomieral, obrátil v modlitbe na vstúpe-

ného Krista (Skutky 7:59-60). Rovnako preto sa apoštol Pavol slobodne modlil ku Kristovi a volal k tomu ostatných (napr. Rímskym 10:12-14; 2. Korintským 12:8) a prezentoval ho ako objekt viery (Galatským 2:16; Efezským 1:15; Filipským 3:8).

Ale aj dnes existuje mnoho mužov a žien, ktorí odmietajú uctievať Krista a takisto aj obrovský zástup anjelov, známych skôr ako démoni, ktorí žijú v otvorenej vzbure proti nemu. Kristus má „meno, ktoré je nad každé meno“ (Filipským 2:9), ale oni to neuznávajú. Bez ohľadu nato však prichádza deň, keď každý jazyk vyzná Kristovu zvrchovanosť. To neznamená, že všetky bytosti budú spasené. Nič by nemohlo byť viac vzdialené pravde. Avšak, či už ochotne alebo neochotne, celé tvorstvo sa pridá a vzdá úctu Kristovi a bude ho volať podľa jeho božského mena. Boží dekrét zaistí to: „[aby] každý jazyk... vyznal, že Ježiš Kristus je Pánom, na slávu Boha Otca“ (Filipským 2:11). Všetky bytosti, aké kedy existovali, budú zjednotene súhlasit' s pravdou o Kristovom božstve.

Je zrejmé, že Biblia s určitosťou učí božstvo Krista. S radosťou opakujeme túto pravdu: On je Bohom od večnosti, bol Bohom, kým bol medzi nami, a je Boh teraz i navždy. Ako vďační by sme mali byť za to, že táto pravda je tak jasne vyučovaná v Božom Slove! Závisí od nej celé naše spasenie.

Boh sám prišiel, aby nás vykúpil. Aká láska! No on prišiel ako človek a človečenstvo Spasiteľa je práve také nevyhnutné pre naše spasenie ako jeho božstvo.

K tejto pravde sa dostaneme v ďalšom čísle

Redakcia.

Úvaha o pravde, viere, skutkoch, cirkvi...

„Čo je pravda?“ – pýtal sa Pilát Pána Ježiša (Ján 18:38). Čo je pravda o človeku – o tebe? O viere? O novom narodení – znovuzrození? O skutkoch? O istote a ovocí? O prechode zo smrti do života? O chráme? O cirkvi? O krste? O...?

Pán Ježiš hovorí veriaciim Židom: „... *Keď vy zostanete v mojom slove, v pravde ste mojimi učeníkmi a poznáte pravdu, a pravda vás vyslobodí.*“ (Ján 8:31-32). Hľadajme teda pravdu v Božom slove a rozmyšľajme:

O človeku – o tebe: „*A ako je uložené ľuďom raz zomrieť, a potom súd...*“ (Židom 9:27). Alebo: „... *my všetci sa musíme ukázať pred súdnou stolicou Kristovou*“ (2. Korintským 5:10). Podľa Biblie tretia možnosť – zánik človeka po smrti – neexistuje. Aký je teda rozdiel medzi týmito dvomi možnosťami? Rozdiel je podrobne vysvetlený v Evanjeliu podľa Matúša v 25. kapitole od 31. po 46. verš, ktorý znie: „*A títo pôjdu do večného trápenia, ale spravodliví do večného života.*“ Terajší život je jedinou príležitosťou prijať zástupnú smrť Pána Ježiša Krista a vyhnúť sa tým odsúdeniu.

O viere: Uvedme príklad: Máš pred sebou plný tanier chutného jedla. Daroval a ponúka ti ho priateľ, veríš mu, jedlo je zdravé, vyzerá chutné a je tvoje. Ak ostaneš spokojný s týmito informáciami, zomrieš od hladu. Až keď pokrm prijmeš a zješ, budeš ho mať v sebe, až potom budeš mať silu k ďalšiemu konaniu v živote. To isté platí aj pre duchovný život, ktorý na rozdiel od telesného života pokračuje aj vo večnosti. Informácie o Ježišovi a viera v jeho smrť a vzkriesenie kvôli nášmu ospravedl-

neniu od zlých – hriešnych skutkov sú výborné, ale to nestačí. Je dôležité živou osobnou vierou sa na vykupiteľské dielo Pána Ježiša Krista spoľahnúť, Pána Ježiša vierou prijať, aby žil v nás, riadil naše rozmyšľanie, rozhodovanie – až potom platí Rímskym 8:1 „*A tak teraz už nielo nijakého odsúdenia tým, ktorí sú v Kristu Ježišovi, ktorí nechodia podľa tela, ale podľa Ducha.*“ Tiež Rímskym 8:10: „*Ale ak je Kristus vo vás, vtedy je síce telo mŕtve pre hriech, ale duch je život pre spravodlivosť.*“ „*Ale všetkým, ktorí ho prijali, dal právo a moc stať sa deťmi Božími, tým, ktorí veria v jeho meno*“ (Ján 1:12). Bez prijatia Pána Ježiša platí Rímskym 8:9 „... *Ale ak niekto nemá Ducha Kristovho, ten nie je jeho.*“ Existuje aj mŕtva, márna viera, ktorá nemôže spasiť: „... *Aj démoni veria a trasú sa*“ (Jakub 2:19). Démoni vedeli, kto je Pán Ježiš, verili jeho identite: „... *Znám ťa, kto si, ten Svätý Boží!*“ (Marek 1:24). Podobne aj Marek 3:11; Lukáš 4:34 a 41; Matúš 8:29; Skutky 19:15. Poznanie a správne vedomosti, hoci sú dobré, nestačia.

O novom narodení – znovuzrození: „... *Amen, amen ti hovorím. Ak sa niekto nenarodí znova, nemôže vidieť kráľovstvo Božie*“ (Ján 3:3). Prijatím Pána Ježiša vierou vo vykúpenie skrze jeho obeť na kríži starý život zomrie a narodí sa život nový: „*S Kristom spolu ukrižovaný som a žijem už nie ja, ale*

žije vo mne Kristus...“ (Galatským 2:20). „ako priam teraz zrodené nemlúvniatka žiadostiví buďte mlieka bezo ľsti, Božieho slova, aby ste ním rástli na spasenie“ (1. Petra 2:2). „vediac to, že náš starý človek je spolu ukrižovaný, aby bolo zmarené telo hriechu...“ (Rímskym 6:6). A to pozitívne: „Nech tak svieta vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach“ (Matúš 5:16). Pozri aj 2. Korintským 4:10-11.

O skutkoch: Efezským 2:10 – sú to „dobré skutky, ktoré Boh vopred pripravil, aby sme v nich chodili.“ Bez týchto nových skutkov a nového života je naša „viera“ iba teóriou. Spasenie je zdarma – a to prijatím milosti, a nie za naše dobré skutky: „Lebo milosťou ste spasení skrze vieru, a to nie zo seba, je to dar Boží, nie zo skutkov, aby sa niekto nechválil“ (Efezským 2:8-9). Nové skutky sú prejavom nového života s Pánom Ježišom

– žijúcim v nás – a bez nich je naša viera mŕtva: „Tak aj viera, ak nemá skutkov, je mŕtva sama v sebe“ (Jakub 2:17 a 26). Pozri ešte raz Matúš 5:16.

O istote, ovocí a láske: Mám tento „nový život“, alebo nemám? Ako to poznám? Príklad: Trojročné dieťaťko nám ešte neporýľuje záhradu, ani neumyje auto či riad. Ale ak povie: „Mamička, ja ťa veľmi ľúbim! A ty si môj zlatý tatík!“, tak sú rodičia vo vytržení a majú slzy v očiach. Tak to funguje aj v duchovnom živote: „... lebo láska Božia je vyliala v našich srdciach skrze Svätého Ducha, ktorý nám je daný“ (Rímskym 5:5). Najprv zahoríme láskou k Pánovi Ježišovi, k nebeskému Otcovi, a až potom nasledujú aj skutky lásky k našim blíznym. „Po tom poznajú všetci, že ste moji učeníci, keď budete mať lásku medzi sebou“ (Ján 13:35). „A tak ich teda po ich ovocí poznáte“ (Matúš 7:20). „Ale ovocím Ducha je: láska, radosť, pokoj...“ (Galatským 5:22). Zisti pri sebe, či máš túto lásku, a ak áno, potom si dobré skutky a dary ani neuvedomuješ. „... Pane, kedy sme ťa videli hladného a nakrmili sme ťa, alebo smädného a napojili sme ťa?...“ (Matúš 25:34-40). Kto však robí skutky, či dokonca divy v mene Pána Ježiša a robí to bez Božej lásky v srdci, skončí veľmi zle. Hovorí o tom Matúš 7:21-23 a 1. Korintským 13:1-3. Zvláštne je, ako Pán Ježiš schladil nadšenie učeníkov z víťazstva nad démonmi: „Avšak tomu sa neradujte, že sa vám podávajú duchovia, ale radšej sa radujte, že sú vaše mená napísané v nebesiach“ (Lukáš 10:20).

O čase prechodu zo smrti do života: Kto tento nový život má, tak už v tomto živote prešiel zo smrti do života

a nepríde na súd Boží na odsúdenie, len sa ukáže pred súdnou stolicou Kristovou. „Amen, amen vám hovorím, že ten, kto čuje moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepríde na súd, ale prešiel zo smrti do života“ (Ján 5:24). Pozri aj Kolosenským 1:13 a 1. Jána 5:13. A hoci ešte žiješ na svete, už nie si zo sveta: „... oni sú na svete“ (Ján 17:11), ale „nie sú zo sveta, tak ako ja nie som zo sveta“ (Ján 17:14 a 16; Ján 15:19). Títo ľudia sú už vlastne „mimozemšťania“ (nie sú z tohto sveta, aj keď ešte sú/žijú v tomto svete – Ján 15:19, Ján 17:16) – s úlohou šírenia Kráľovstva nebeského na zemi (Matúš 6:33), ako to povedal Pán Ježiš Pilátovi: „Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta“ (Ján 18:36) a „naše občianstvo je v nebesiach“ (Filipským 3:20).

O chráme: Kto vierou prijal Pána Ježiša do svojho života, stal sa príbytkom – chrámom Božím, kde býva Boh. „Alebo či neviete, že vaše telo je chrámom Svätého Ducha, ktorý je vo vás...? (1. Korintským 6:19 a 15). „... ste chrámom Božím, ...chrám Boží je svätý, ktorým ste vy“ (1. Korintským 3:16-17 aj 2. Korintským 6:16). „(Pán) nebies a zeme nebýva v chrámoch, učinенých rukou“ (Skutky 17:24). Pán Ježiš sa nenechal ukrižovať za nejakú budovu, on chce prebývať v tebe, lebo ťa kúpil za vysokú cenu (1. Korintským 6:20 a 7:23). „Ale Najvyšší nebýva v chrámoch, učinенých rukou“ (Skutky 7:48). Je zaujímavé, že jediné miesto, kde Boh nebýva, je budova chrámu vybudovaná rukou... Býva v tebe?!

O cirkvi: Zhromaždenie – spoločenstvo ľudí vyznávajúcich, že Ježiš je Kristus – Syn živého Boha (Matúš 16:16) – založil sám Pán Ježiš. Je to sku-

pina (množina) znovuzrodených ospravedlnených veriacich, ktorí majú Ducha Kristovho (Rímskym 8:9). Cirkev je pripodobnená aj stavbe, chrámu, kde sú veriaci jej živými kameňmi (1. Petra 2:5), Pán Ježiš je uholný kameň (Efezským 2:20) a základom tejto stavby sú apoštoli a proroci Ježiša Krista (Efezským 2:20, 3:5). Je to Ježišova cirkev. Apoštol Peter bol poverený jedinečnou úlohou pri kladení tohto základu: „... ty si Peter, a na tej skale zbudujem svoju cirkev a nepremôžu jej ani brány ríše nebeského kráľovstva“ (Matúš 16:18), „a dám ti kľúče nebeského kráľovstva“ (Matúš 16:19)¹. Je to Ježišova a Božia cirkev (1. Timoteovi 3:15 a Skutky 20:28). Cirkev je prirovnaná aj k telu, kde hlavou je Pán Ježiš a veriaci sú údmi jedného tela (Efezským 5:23; 1:22; Kolosenským 1:18 a 1. Korintským 12:27). Cirkev Pána Ježiša je okrem živej stavby aj živým organizmom – telom – a my sme pospájaní ako údy v jednom tele. „A vy ste telom Kristovým a údmi po čiastke“ (1. Korintským 12:27). V Biblickom slovníku vydanom v edícii Kalich v roku 1987 sa na str. 35 píše, že slovné spojenia „moja cirkev“ alebo „naša cirkev“ nedávajú zmysel. Ak je na svete len jediná, pravá cirkev Pána Ježiša, tak príslušnosť k niektorej denominácii nám nezaručuje účasť na večnom živote v Božom kráľovstve, ale len istota spojenia môjho života so životom Pána Ježiša – pozri 1. Jána 3:14.

O krste: Ján Krstiteľ, keď ako Boží posol a služobník pripravoval cestu spásy a Spasiteľovi, kázal krst pokánia. Viedol ľudí k tomu, že najprv je potrebné kajať sa, a následne veriť v Spasiteľa. Oznamoval, že sám krstí len vodou krs-

tom na pokánie, ale že za ním prichádza ten, ktorý bude krstiť Svätým Duchom (Marek 1:8; Ján 1:33, Skutky 1:5). Toto zaslúbenie Ducha (Radcu a Tešiteľa) sa historicky vyplnilo na Letnici, keď bol vyliaty Duch (Skutky 2:33). Dnes každý, kto živou osobnou (spasiteľnou) vierou uverí v evanjelium milosti ukrižovaného a vzkrieseného Krista dostáva Svätého Ducha na trvalé prebývanie (Rímskym 8:9; Galatským 3:2, 3:5), je v Svätom Duchu pokrstený (Skutky 1:5, 2:4, 2:16), je Svätým Duchom zapečatený ku dňu vykúpenia (Efezským 4:30) a stáva sa súčasťou tela Kristovho – Cirkvi: „*Lebo i v jednom Duchu my všetci sme pokrstení v jedno telo, buď Židia buď Gréci buď sluhovia buď slobodní, a všetci sme napojení v jedného Ducha*“ (1. Korinským 12:13).

Ak vyznáš, že Pán Ježiš je Kristus, Syn živého Boha a veríš tomu z celého srdca, máš to potvrdiť verejným vyznaním, a to krstom vo vode. Tak, ako to urobil eunuch, keď potvrdil svoju vieru až po vyznaní ústami. Zapísané to je v Skutkoch 8:36-37. Pri krste vodou človeka ponoria pod vodu – symbolizuje to smrť

a pochovanie starého života a vynorenie k novému životu. Prečítaj si, prosím, Rímskym 6:1-11. „*Tak aj vy súd'te o sebe, že ste mŕtvi hriechu a živí Bohu v Kristovi Ježišovi*“ (Rímskym 6:11). Krst vodou nasledoval vždy po počúvaní a prijatí Božieho slova vierou, po pokání, keď sa takýto človek duchovne narodil. Až potom to smel vyznať verejným krstom vo vode, a to hneď v ten deň. Preto krst vodou nie je duchovné znovuzrodenie, ale verejné svedectvo o vnútornej zmene (Skutky 2:38; 2:41; 8:12.36-38; 18:8; 19:3-5; Marek 16:16).

Záver: Chrám Boží a Cirkev Božia nie sú budovy a inštitúcie, ale ľudia, ktorí sú vedení Svätým Duchom, prinášajú ovocie Ducha v živote, zhromažďujú sa k chválení Nebeského Otca a tešia sa na stretnutie s ním. „*Lebo všetci, ktorí sú vedení Božím Duchom, tí sú synmi Božími*“ (Rímskym 8:14). Rozumieš už Kolosenským 2:6?:

„*A tak teda, ako ste prijali Krista Ježiša Pána, tak v ňom chod'te (v ňom žite).*“

Pavol Roháček st.

Poznámka redakcie:

¹⁾ Pozri napr. publikáciu: *Kľúče nebeského kráľovstva*, vyd. MSEJK, Bratislava, 2004 alebo jej plné znenie na adrese: <http://drahoslav.solas.sk/publikacie/publikacie/kluce-nebeskeho-kralovstva>

Bože, zmiluj sa nad nami a požehnaj nás! Daj svietiť u nás svojej tvári! Aby znali na zemi tvoju cestu, vo všetkých národoch tvoje spasenie. A budú ťa chváliť národy. Bože, budú ťa chváliť všetky národy. Ľudia sa budú radowať a budú plesať, lebo budeš spravodlivo súdiť národy a spravujúc ľudí povedieš ich na zemi.

Žalmy 67:2-5

Odpúšťať a prijímať odpustenie

Ako je možné odpustiť niekomu, kto sa k nám správal zle? Ako môže jednoduché slovo „prepáč“ odčiniť všetky útrapy spôsobené slovami alebo skutkami inej osoby? Ježiš Kristus bol schopný tak činiť a možno niekto z takzvaných „svätých“ by to tiež dokázal, ale pravdepodobne máme pocit, že my sami to nevieme. A predsa, ako uvidíme, toto je presne to, čo od nás Pán vyžaduje.

„a odpust' nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinnikom... Lebo ak odpustíte ľuďom ich poklesky, odpustí aj vám váš nebeský Otec; ale ak vy neodpustíte ľuďom ich pokleskov, neodpustí ani váš Otec vašich pokleskov.“ (Matúš 6:12+14-15)

V tomto článku sa chceme zamyslieť nad druhou polovicou verša Matúš 6:12 „... ako aj my odpúšťame svojim vinnikom“. Toto je jediná časť modlitby Pánovej, ktorú Pán Ježiš komentuje. Prečo je teda také dôležité, aby sme odpúšťali svojim vinnikom? Ježiš hovorí: *„Lebo ak odpustíte ľuďom ich poklesky, odpustí aj vám váš nebeský Otec; ale ak vy neodpustíte ľuďom ich pokleskov, neodpustí ani váš Otec vašich pokleskov.“* Inými slovami, vyzerá to tak, že iba vtedy môžeme očakávať odpustenie od Boha, ak my sami odpustíme tým, ktorí zhrešia proti nám.

Vo svete je celkom bežné, že ľudia prechovávajú voči blízkym nevraživosť po celé roky, dokonca aj po celé generácie. Som presvedčený, že sme sa už všetci stretli v správach s informáciou o tom, ako osoba z jedného klanu vykonala krvnú pomstu (vendetu) voči niekomu z nepriateľského klanu. Často sa takéto zločiny vykonávajú opakovane v štýle oko za oko, zub za zub, takže

dokonca aj malé deti sa stávajú obeťami nenávisťi súperiacich gangov. To je samozrejme extrémny príklad nechoty odpustiť, pretože v tomto prípade posudzujeme správanie zločincov. Avšak som si istý, že všetci poznáme, čo to znamená prechovávať voči niekomu zlobu, ktorá môže prerásť do postoja hlboko zakoreneného nepriateľstva.

Musím zdôrazniť, že Ježišove slová sa tu vzťahujú na tých, ktorí sú skutoční veriaci, na tých, ktorí vstúpili do osobného vzťahu s Pánom skrze vieru v Ježiša Krista. Ak si skutočne veriaci, potom si musíš uvedomiť, že Boh berie veľmi vážne postoj neodpustenia zo strany jeho detí. Takýto postoj bude prekážkou v modlitbách a vytvorí bariéru medzi tebou a tvojím nebeským Otcom. Oberie ťa o radosť a vnútorný pokoj. Možno práve prechádzaš obdobím duchovnej prázdnoty, kedy je modlitba zápasom a zdá sa, že Boh je veľmi vzdialený. Samozrejme, tento stav možno vysvetliť množstvom dôvodov, ale z nich nemožno vylúčiť ten, že existuje niekto, kto sa proti tebe previnil a ty mu nie si ochotný odpustiť. To je niečo, čo treba dať do poriadku ihneď, aby sa nenarušil tvoj prístup k Otcovi v nebesiach.

Musím však zdôrazniť, že ak niekto proti tebe zhrešil, ale nepreukazuje

ochotu činiť pokánie a požiadať o odpustenie, tak prísne vzaté, takému človeku sa odpustiť ani nedá. Nemôžeš skutočne odpustiť nikomu, kto neuzná svoj hriech. Neznamená to však, že voči tomuto človeku máme prechovávať zlobu či nenávisť, alebo nepriateľský postoj, ale v každom prípade v srdci máme mať OCHOTU a TÚŽBU odpustiť mu. Prejavíš ju tak, že sa budeš k dotýčanému kvôli Kristovi ďalej správať láskavo a priateľsky a budeš sa modliť, aby Pán zmenil jeho srdce.

Ak však neodpustíš nikomu, kto činil pokánie a požiadal ťa o odpustenie, potom sa môžeš nachádzať v naozaj vážnom stave. Vysvetlím prečo. Skutočný veriaci je niekto, kto vie, čo to znamená, že mu bolo odpustené. Je to niekto, kto spoznal skazenosť svojho srdca, pretože Duch Svätý mu to ukázal. Taký človek spoznal, že jeho život je oveľa horší, než si kedy predstavoval. Až do momentu, keď ho Duch začal usviedčať, videl svoje hriechy len tak, že sa porovnával – obvykle vo svoj prospech! – s inými ľuďmi. Ale potom prišiel Svätý Duch a ukázal mu, že to, na čom naozaj záleží, nie je to, aký je jeho život v porovnaní s inými ľuďmi, ale aký je jeho život v porovnaní s Božou dokonalou spravodlivosťou a svätosťou. A potom začal chápať a cítiť, že jeho stav je z ľudského hľadiska skutočne zúfalý.

Uvedomil si, že hriech nebol prítomný iba v jeho skutkoch, ale aj v slovách; bol prítomný nielen v slovách, ale aj v myšlienkach. Skutočne, hriech bol nielen v jeho skutkoch, jeho slovách a jeho myšlienkach, ale v samotnom jeho srdci, v jeho prirodzenosti! Tam je koreň jeho problému, v skazenosti srdca. Áno, bol

skrz na skrz hriešnik a nemal prostriedok, ako sa z tejto situácie dostať, ako sa napraviť. A predsa existovala cesta, ako napraviť svoj vzťah s Bohom, cesta spasenia, ktorá je mimo neho a nie z jeho ľudskej sily. Videl, že Pán Ježiš prišiel, aby zaplatil dlh – dlh nevyčísliteľných rozmerov – za všetkých, ktorí činia pokánie a veria v neho. Dokonalý Boží Syn zomrel na kríži, aby dal úplné odpustenie všetkým skutočne kajúcim sa hriešnikom. A keď sa hriešnik obrátil na Spasiteľa so zlomeným srdcom v jednoduchej viere, viere jedine v neho, zakúsil oslobodenie od obrovského bremena hriechu a viny. Stal sa z neho človek, ktorému bolo odpustené, človek s novým srdcom, novou prirodzenosťou. A teraz sa ťa spýtam, priateľ môj, ako môže človek, ktorý zažil také nádherné odpustenie všetkých hriechov, odmietnuť odpustiť inému človeku, akokoľvek by sa ten voči nemu previnil? Teraz už chápeš, prečo považujem za veľmi závažné, ak neodpustíme inému človeku? Vzbudzuje to pochybnosti, či ti bolo vôbec niekedy odpustené. Nabádam každého, kto sa v takomto stave nachádza, aby sa preskúmal, či je skutočný veriaci.

Alebo snád' niekto len sám seba zavadza a predstavuje si, že je v správnom vzťahu s Bohom, zatiaľ čo v skutočnosti to nie je pravda? Možno nikdy neprosil Pána z hĺbky srdca, aby mu odpustil a dal novú prirodzenosť. Možno je stále vo svojich hriechoch a pod Božím hnevom. Jedným zo znakov, že to tak je, je skutočnosť, že existuje človek alebo možno osoby, ktorým nebol ochotný odpustiť. Ak je to tvoj prípad, choď teraz k Pánovi a popros ho, aby ti v Kristovi odpustil. Ak to urobíš čestne a úprimne,

potom pre teba nebude ťažké odpustiť tým, ktorí sa voči tebe previnili. Len jeden pohľad na kríž ti pripomenie, ako veľa bolo práve tebe odpustené. Možno až teraz po prvý raz skutočne pochopíš

slová, ktoré si zrejme už veľakrát opakoval: „*a odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom*“.

Michael Steedman

Spravodlivosť a súd je postatou tvojho trónu; milosť a pravda predchádzajú tvoju tvár. Blahoslavený ľud, ktorý ti vie radostne pokrikovať, Hospodine, tí, ktorí chodia vo svetle tvojej tvári!

Žalm 89:15-16

Kto prijal jeho svedectvo, ten spečatil, že Boh je pravdivý.

Ján 3:33

Bol to piatkový prvodecembrový podvečer, keď som sa rovnako ako zopár večerov predtým ponoril do internetu so zámerom objaviť ďalšie konšpiračné teórie o jedenástom septembri, iluminátoch, slobodomurároch a NWO (New World Order), teda o novom svetovom poriadku. Čím viac som tieto videá vyhľadával, tým rozmanitejšie ponuky sa objavovali ako súvisiace témy. Jednu z nich bolo náboženstvo, ktoré som spočiatku ignoroval.

Ďalšou veľkou témou, ktorou bol internet zahľtený, bol blížiaci sa koniec sveta toho roku 2012. Niečo som z toho pootváral, popozeral a ako katolík som už vedel, že niekde v Biblii sa píše o tom, aký ten koniec sveta bude a že ten deň nikto nepozná. Mal som len takéto neisté indície, takže mi hneď prišla na um myšlienka preskúmať to

v Biblii. Kde inde by som mohol začať, ak nie v Zjavení Jána. Tak aj bolo. Ničomu som nerozumel, iba čo ma to ešte viac vystrašilo, zneistilo a z doposiaľ zistených informácií mi vznikol riadny zmätok v hlave. Nezostávalo iné, iba otvoriť ignorovanú tému náboženstva. Dal som sa do toho, hoci som si tak nejako uvedomoval, že čo už len môžem objaviť, keď aj tak všetko viem.

Starý život

Ved' som katolík, chodím do kostola, som nábožne vychovaný a aj biblickú históriu ako tak ovládam. Navyše sa pomaly blížila Vianoce, chystám sa ísť po polroku opäť na spoveď, uvedomujúc si svoj široký sortiment skutkov, ktoré sa s kresťanským životom veľmi nezhdujú. Nie, že by mi vadili tie skutky, ale bol som tak vychovaný, že je to hriech

a z neho sa treba vyspovedať. Takto som fungoval celé roky. Spoved', hriechy, spoved', hriechy, hriechy, hriechy, spoved'... Nekonečný kolotoč. Občas som sa zamyslel nad tým, načo sa idem spovedať, keď znovu spravím to isté. Po dvoch týždňoch som bol tam, kde predtým. V istom období som si povedal, že sa spovedať teda nebudem, lebo to aj tak nemá význam, keďže robím stále to isté. Žil som si svoj život, spokojný, naplnený rôznymi radosťami, takmer každý týždeň na nejakej párty, ktoré sa, samozrejme, bez alkoholu nezaobišli a mnohé ďalšie veci, o ktorých písať je až hanba. Človeka takýto život potiahne na dno. Aj keď som si to neuvedomoval, bol som takmer na dne. Bol som spokojný so svojím životom. Ved' som mal všetkého dostatok. A tento dostatok som získaval aj za cenu, že som tým ubližoval ľuďom okolo seba. No vtedy som nad tým tak nerozmyšľal. Bol som taký, lebo oni boli rovnakí, ba ešte horší. To vlastne oni robili zle mne a ja som sa iba bránil. Toto bola moja predstava, moje ospravedlnenie. Všetko to bolo korunované povýšeneckým správaním, aroganciou a vulgárnymi nadávkami. Impulzivnosť bola vlastnosť, ktorá ma mimoriadne dobre charakterizovala. Vo firme, kde sme s bratom boli spoločníkmi, mi vyčítali prílišnú spotrebu počítačových klávesníc a myší. Nemal som žiadny problém roztrieskať hocikedy jednu z nich, ak sa mi práve nedarilo. Ruka v ruke s tým vychádzali zo mňa vulgarizmy popisujúce udalosť, ktorá sa mi stala. Neviem si teraz predstaviť, ako sa asi cítili kolegovia, pri takýchto výlevoch. Mne nevadilo ani len to, čo si myslia. Ja som bol ich šéf.

Smerovanie k Bohu

Nie tak dávno som sa po dlhej dobe stretol s kamarátkou z detstva, ktorá je horlivou katolíčkou a obhajkyňou katolíckej viery, hlavne Panny Márie. Tá ma dosť napomínala, aby som opäť začal chodiť na spoved', že je to potrebné, takže aj na jej podnet som si uvedomil svoju príslušnosť k tejto cirkvi. Pripomínala mi aj to, že mám cirkev brániť, ako sme boli učení. Preto sa mi v hlave usídlila myšlienka ísť na vianočnú spoved'. Ved' som narobil toľko vecí, tak musím ísť, aby mi Boh odpustil. Vždy mi odpustil. Kňaz mi tak povedal zakaždým. Tak aj teraz pôjdem, hoci nebolo príjemné hovoriť o niektorých hriechoch. Musím ich spomenúť len tak okrajovo, aby si ich kňaz nevšimol. Mohol by ma za ne napomínať, prípadne chcieť, aby som ich zanechal. Do toho sa mi ale nechcelo. Chcel som len odpustenie, nie opustenie toho, čo sa mi páčilo. To, že ma svedomie ťažilo, bola istá vec.

Teraz však musím na internete pátrať po téme súvisiacej s náboženstvom a koncom sveta presvedčený, že jediná pravá cirkev je tá katolícka. Som o tom presvedčený, ved' máme pápeža ako nášho vodcu, v postupnosti až od Petra apoštola. A to nemá žiadna cirkev, ani náboženstvo.

Hneď prvý príspevok, ktorý som otvoril, som po pár sekundách opäť zavrel, keďže ma rozhorčilo, že sa zase niekto naváza do katolíckej cirkvi a do jej učenia. Otváral som ďalej a skúmal, až som otvoril takmer dvojhodinový dokument o pohanstve, pohanských bohoch, sochách a symboloch. Bolo to také zaujímavé, že som pri tom vydržal

sedieť celý čas s otvorenými ústami. Dávalo mi to neuveriteľný zmysel. Koniec dokumentu bol poukázaním na rímskokatolícku cirkev, ktorá je plná pohanských symbolov. Od sôch, cez kňazské rúcha, až po samotné obrady. A toto som nikdy nepočul. Nikdy som neskúmal históriu a pozadie tejto cirkvi. Bol som úplne zhrozený a neveriacky sedel opretý v kresle. V hlave znelo tisíc otázok. Aj samotný pápež je obrazom pohanstva? To predsa nemôže byť pravda. Bol to iba jeden dokument, určite nájdem niečo, čo to vyvráti. Vo vyhľadávači sa okamžite ocitli výrazy spojené s pápežom. Otvoril som nejaký odkaz, na stránke ktorého bolo popísané hodne o pápežstve v celkove nelichotivom podaní, no v súlade s práve dopyzaným dokumentom.

Obrátený katolík

Neveriacky som krútil hlavou. Ani som nevedel, čo za stránku mám otvorenú. V hlavičke bol názov „www.obratenykatolik.sk“. Netušil som, čo to znamená, tak som prešiel do inej sekcie a začítal sa ďalej a ďalej, až keď tu zrazu čítam, že evanjelium je dobrá správa. Že Pán Ježiš Kristus pred dvetisíc rokmi tu, na tejto zemi vytrpel trest, trest smrti, ktorý patrilo mne za všetky moje napáchané hriechy.

A vtedy sa mi otvorili oči, prezrel som a moja myseľ pochopila, čo sa vtedy stalo. Že obeta už bola vykonaná a ja už nemusím nič. Žiadna spoveď, žiadna pokuta ako pokánie v podobe modlitby, ja už nemôžem priniesť nič! Všetko urobil za mňa Pán Ježiš na kríži. Ja som už oslobodený!

V tej chvíli sa ma zmocnila radosť a začal som chváliť Boha a ďakovať, že už nemusím nič, že som oslobodený od všetkých cirkevných nariadení. Tol'kokrát v živote som počul, že Ježiš zomrel za hriešnikov, a ani to mnou nepohlo. Teraz jedna veta stačila a ja som pochopil úžasnú vec. Toto je skutočne evanjelium, skutočne dobrá správa. Zároveň som nevedel, čo ďalej, a tak som sa medzi chválením a ďakovaním pýtal na to Boha. Náhle som ale počul aj odpoveď. Z toho som bol veľmi prekvapený a rozrušený zároveň, že sa rozprávam s Bohom. Počul som, že mám čítať Bibliu. Okamžite som vyštartoval do police a čo som prvé otvoril, to som čítal. Ďalšie užasnutie som zažil, keď som zistil, že to slovo je skutočne živé. Nikdy predtým som nečítal s takým porozumením ako teraz. Všetko, čo mi predtým nedávalo žiadny zmysel, sa ma dotýkalo priamo v srdci.

Skutočné pokánie

Listoval som hore-dole a doslova som hltal každý verš. Až som nalistoval osemnástu kapitolu v Matúšovi, kde sa hovorí o človeku, skrze ktorého prichádzajú pohoršenia. Taký, keby sa radšej nebol ani narodil. A toto som bol ja. Tam som sa našiel, aký vlastne som. To ja som sa nemal radšej narodiť, lebo to večné zatratenie bolo pripravené práve pre mňa, keď som sa uvidel, aký som, že si nič iné ani nezaslúžim. Vtedy som zhrozený a preľaknutý padol na kolená a volal som k Bohu, aby ma nezatracoval, aby sa zmiloval. Plač pokrýval moje slová, až sa napokon úplne vytratili a zostal iba plač, slzy a pocit viny a bezmocnosti. Nevieam, ako

dlho to trvalo, no jedno si zapamätám do konca života – ako prišlo svetlo do môjho života. Z celej tej biedy, v ktorej som bol, zlomený na kolenách, prišiel ten úžasný pocit odpustenia, keď Pán Ježiš pozdvihol moju dušu a naplnila ma neopísateľná radosť. Nie tá svetská, tá skutočná, Božia radosť a úžasný pokoj. Naplnený Duchom Svätým som neprestával vzdávať chválu Bohu, uvedomujúc si, že je stále pri mne a že ja patrím teraz Jemu. Že toto je spasenie.

Cesta

Napriek tej veľkej radosti, ktorá ma naplňala, pociťoval som akúsi samotu. Či skôr oddelenie od toľkých ľudí, čo hynú tam vonku a ani o tom nevedia. Teraz viem, že som bol von zo sveta vyvrhnutý. Vtedy som to netušil. Vtedy som chcel každému povedať, aby zmenili náboženstvo za vieru. Ved' je to také jednoduché.

Druhé ráno, hneď po zobudení viedli moje kroky k Biblii. Stále mi zneli v mysli tie slová, keď Pán Ježiš hovorí o tom, že bude s nami po všetky dni až do skonania sveta. Je tam, kde sa dvaja či traja zídu v jeho mene, a to som ja, naplnený pokojom a láskou, potom predniesol aj svojej rodine pri obede. Pravdu, ktorá mi bola zjavená. Žena so synom na mňa vypleštili oči a ani trochu nechápali, o čom hovorím.

Večer sme sa ešte zúčastnili jednej oslavy, kde som síce bol prítomný telom, no moja myseľ sa vznášala pri Bohu, rozmýšľal som o pravde, o sporných otázkach a potreboval som odpovede. Veľa odpovedí. Na oslave sa objavila i moja kamarátka z detstva, horlivá katolíčka. Len čo som ju zbadal,

vedel som, že jej musím povedať tú úžasnú správu, že som našiel pravdu, že som spasený a môže byť aj ona. Len čo som začal, myslela si, že mi preskočilo. Povedala, že som sa zbláznil a bolo po debate. Krátko na to som aj so ženou oslavu opustil, čo mimochodom nebývalo zvykom. Vždy ju opustila žena sama a ja som odchádzal s poslednými až ráno. Teraz som bol neprítomný vo svete a vyzeralo to navyše, že aj zbláznený. To ma však neodradilo od hľadania ešte hlbšej pravdy. Nemal som sa na ňu ale koho opýtať. Nikoho podobného som nepoznal a tak mi neostávalo nič iné, iba vycestovať na Oravu, kde býval autor web stránky „Obrátený katolíček“. Vedel som iba toľko, že bude stretnutie pred miestnymi potravinami. Docestoval som a očakával skupinu ľudí, ku ktorej sa pridám a v ktorej mi zodpovedajú moje otázky. On tam však stál sám. Čakal, koho mu Boh pošle. Poslal mňa, aby videl výsledok svojej práce, že to, čo robí, nerobí nadarmo. Mali sme dlhý a užitočný rozhovor, po ktorom som bol nasmerovaný k ďalším kresťanom v mojom okolí, ktorí sa neskôr stali mojou duchovnou rodinou.

Táto cesta však nekončí. Pán Ježiš hovorí, že On je cesta i pravda i život. Tak som sa teda vydal na túto cestu v pravde do života. Nikdy nehovoril o tom, že tá cesta bude ľahká alebo pohodlná, vravel, že prejdeme mnohými súženiami a ťažkosťami, že máme niesť kríž. Avšak jeho zaslúbenia sú väčšie ako ťažkosti, ľahšie ako kríž, lebo jeho zaslúbenia vedú po ceste do života. Do života, ktorý nikdy nekončí, kde budeme nasýtení spravodlivosťou a zem dostaneme do dedičstva. Toto je nádej,

ktorú majú všetci, čo uverili v obeť Pána Ježiša, nádej, ktorá nás volá ísť ďalej, aj keď prichádzajú boje či pády.

Túžim byť pri Bohu, lebo viem, aké to je – je lepšie prežiť aspoň jeden deň tam pri ňom ako tisíc inde.

Lebo lepší je deň v твоjich dvoroch než inde tisíc.

Radšej volím sedieť na prahu v dome svojho Boha než bývať v stánoch bezbožnosti.

Žalm 84:11

Vladimír Šuplata

Nech sa veselia a radujú v tebe všetci, ktorí ťa hľadajú, a tí, ktorí milujú tvoje spasenie, nech vždycky hovoria: Nech je velebený Boh!

Žalmy 70:5

Ty chod'

Boh hovoril s Abbrámom, neskôr s Abrahámom, viackrát, ale len v dvoch prípadoch hovoril jasným príkazom – *ty chod'*.

V Genezis 12:1 je napísané: *Odíd' zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a z domu svojho otca do krajiny, ktorú ti ukážem.* V hebrejčine sa verš začína slovami „lech lecha“, čo v doslovnom preklade znamená „ty chod'“. V tomto prípade Abbrám dostal od Hospodina príkaz, aby opustil svoje príbuzenstvo, svoju rodinu, svojho otca a odišiel do krajiny, ktorú mu ukáže. Zaslúbil mu, že ho urobí veľkým národom, požehná ho a zvelebí jeho meno. Vtedy Abbrám odišiel, ako mu Boh prikázal. (Genezis 12:4) Abbrám poslúchol a začal na svojich cestách spoznávať Boha.

Druhý takýto príkaz zaznel, keď Boh žiadal Abraháma, aby mu obetoval Izáka. (Genezis 22:2) Aj teraz Abrahám

poslúchol. Prvý raz, keď dostal príkaz – *ty chod'* – mal niečo dostať. Druhýkrát mal on niečo dať.

Abrahám prechádzal situáciami, ktoré neboli ľahké. Keď hľadal pomoc u Boha, vyšiel víťazne, keď rozmýšľal a rozhodoval sa sám, dostal sa do problémov. Keďže Boh mal s ním svoje plány, tak mu vždy pomohol.

Do Abrahámovho života musel prísť druhý príkaz, aby Abrahám videl Boha ako vznešeného a zvrchovaného, aby ho miloval preto, že Boh je Bohom. Bohom, ktorý o všetkom rozhoduje, má moc vzkriesiť z mŕtvych, dať milosť, zmeniť údel... Bohom, ktorý má právo na život človeka. Ten druhý príkaz postavil Abraháma pred takéhoto Boha.

A on uznal Jeho veľkosť, právo a moc. Bola to úplná, absolútna Abraháмова viera, poslušnosť, dôvera a láska. Kým k nej dospel, musel veľa prežiť s Bohom. V skúške obstál a dostal odmenu. Boh naplnil, čo povedal. Po Izákovi sa volalo Abrahámovo potomstvo. Máme pred sebou človeka, o ktorom sa hovorí, že bol otcom viery.

Teraz sa pozrime na náš život. Nie je aj nám toto všetko blízke? Keď som sa rozhodovala o živote s Pánom Ježišom, moje rozhodnutie ovplyvnila moja spolužiачka. Nie jej slová, ale jej život. Chodili sme spolu na vysokú školu. Ja som sa bála ísť na skúšku, ale ona sa učila a povedala: „Stane sa to, čo bude chcieť Pán Ježiš.“ Tieto slová mi nedali pokoj. Ako je to možné, že sa modlím ako ona, čítam si Slovo Božie ako ona a ona ide na skúšku v pokoji a ja sa bojím. Dostala som odpoveď – lebo ona má v srdci Pána Ježiša a ty nie. Toto bol počiatok mojej cesty za Pánom Ježišom. Aj mne Pán Ježiš ukázal, čo mi môže dať, keď sa rozhodnem pre neho. Aj ja som poslúchla a odpovedala kladne na jeho volanie. Aj ja som poznávala jeho samého na svojich cestách života.

Nie všetky situácie v mojom živote boli také, že som ich prežívala s radosťou. Mnohé by som bola rada obišla, ale to sa nedá. Pán Ježiš ma musel dostať až do takého stavu, že som si už nevedela pomôcť svojou silou a musela som sa vzdať. Toto je stav, ktorý prežíval Abrahám: „Ty si veľký Boh, všetko je v твоjich rukách, ty najlepšie vieš, čo je pre mňa dobré.“ Človeku sa to nepáči, ale len vtedy má v srdci bázeň pred Bohom preto, že je to Boh. Viem, že len jeho milosrdenstvo a láska môžu zmeniť

moju situáciu. Keď človek uzná Božiu veľkosť, tak môže očakávať jeho pomoc.

Očakávať, že Boh mi dá všetko, čo chcem, je omyl. Keby som mala všetko, bola zdravá, mala šťastné manželstvo, krásne a nadané deti, peniaze, byt, auto, chatu, bola múdra... Ako by som sa priblížila k tým, ktorí toto všetko nemajú? Aby som mala právo niečo hovoriť do života iného, musím to prežiť aj ja. Ak mám niekomu pomôcť, dá sa to len vtedy, keď som tým sama prešla.

Nerada som spomínala na svoje detstvo až do okamihu, kým mi Pán Ježiš nevysvetlil, že je mnoho mladých ľudí, ktorí si nerozumejú so svojimi rodičmi, hanbia sa za nich, hanbia sa za to, že sú v porovnaní so svojimi spolužiakmi chudobní, že si mnohé veci nemôžu dovoliť... Ja som si nerozumela s otcom, hanbila som sa za neho, lebo bol alkoholik, radšej som sa utiahla do samoty, aby sa ma nepýtali na veci, o ktorých som nechcela hovoriť. Vytvorila som si svoj svet, ktorý bol za hradbami, cez ktoré sa nedalo dostať. Ale Pán Ježiš sa cez ne dostal a vyslobodil ma. O tomto vyslobodení môžem hovoriť s tými, ktorí sú v podobnom zajatí. Mám právo a Pán Ježiš mojim slovám prepožičia moc.

Nebúr sa vo svojom živote voči tomu, čo prežívaš. Nevieš, kto bude potrebovať slová útechy, porozumenie a pomoc. Nezabúdaj, že platí, čo je napísané: *A vieme, že tým, ktorí milujú Boha, všetko spolu pôsobí na dobré, tým, ktorí sú povolani podľa preduloženia.* (Rímskym 8:28).

Výber z prvej kapitoly publikácie Olga Jedináková: *Svedectvá tejto doby*, str. 7-10. Publikované so súhlasom autorky.

Redakčne upravené.

Lebo tak miloval Boh svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nikto, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život.

Lebo neposlal Boh na svet svojho Syna, aby súdil svet, ale aby bol svet spasený skrze neho.

Kto verí v neho, nebude odsúdený, ale ten, kto neverí, už je odsúdený, lebo neveril v meno jednorodeného Syna Božieho.

A to je ten súd, že svetlo prišlo na svet, ale ľudia viacej milovali tmu ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé.

Lebo každý, kto robí zlé, nenávidí svetlo a nejde k svetlu, aby neboli trestané jeho skutky...

Solas číslo 27, 8. ročník, leto 2015

Časopis *Solas* vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7.
IČO: 42064619. Je evidovaný ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka.

Je nepredajný. Odberateľom ho zasielame bezplatne.

Číslo 27 vyšlo 1. júna 2015 v náklade: 2 647 výtlačkov.

Tlač: Alfa print, s.r.o. Martin, www.alfaprint.sk

Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú alebo e-mailovú adresu redakcie.

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posielat' na účtu:

Zo Slovenska: VÚB Žilina, číslo účtu: SK08 0200 0000 0024 8691 6455;

Zo zahraničia: číslo účtu v tvare IBAN: SK08 0200 0000 0024 8691 6455;

SWIFT: SUBASKBX; VÚB, Mlynské nivy 1, SK 829 90 Bratislava 25, Slovakia.

Z Českej republiky: Poštovní spořitelna, číslo účtu: 247761864/0300

Fotografie: Redakcia *Solas*

Zodpovedný redaktor: Drahoslav Vajda

Adresa redakcie: Redakcia *Solas*, P.O.Box 76, 010 07 Žilina 7

tel.: 0948 444 155

e-mail: redakcia.solas@solas.sk

www.solas.sk; casopis.solas.sk; blog.solas.sk

ISSN 1337-883X

SOLA SCRIPTURA
SOLUS CHRISTUS
SOLA GRATIA
SOLA FIDE
SOLI DEO GLORIA

*... ale ten, kto činí pravdu, ide k svetlu, aby boli
zjavené jeho skutky, že sú vykonané v Bohu.*

Ján 3:16-21

Jedine Bohu patrí sláva

Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj vašim časopisom.
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.

www.solas.sk